

Åbent Referat

til

Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

- Mødedato: Torsdag den 17. august 2017
- Mødetidspunkt: 8:00 - 11:00
- Mødested: Rybners, Spangsbjerg Møllevej 72, 6700 Esbjerg
- Deltagere: Lisbet Rosendahl, Keld Jacobsen, Søren Laulund, Peder Foldager Hansen, Poul Rosendahl, Holger Grumme Nielsen
- Fraværende: Marianne Bruun Kristiansen
- Referent: Pia Koch Hauge

Indholdsfortegnelse

	Side
424. Godkendelse af dagsorden	899
425. Dialogmøde med Rybners	900
426. Tekniske tilretninger for 2018 - Udvalget for Arbejdsmarked og Integration.....	902
427. Straks-nytteindsats til åbenlyst uddannelsesparate	904
428. Rapporter fra Det Regionale Arbejdsmarkedsråd	907
429. Gensidig orientering.....	909
Bilagsliste	910
Underskriftsblad	911

424. Godkendelse af dagsorden

Dok.nr.: 14463

Sagsid.:

Initialer: kakk

Åben sag

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 17-08-2017

Fraværende: Marianne Bruun Kristiansen

Godkendt

425. Dialogmøde med Rybners

Dok.nr.: 13254
Sagsid.: 13/1101
Initialer: kawi
Åben sag

Sagsfremstilling

Udvalget for Arbejdsmarked og Integration afholder udvalgs mødet i august på Rybners i tidsrummet 8.00 til 11.00. Rybners vil være repræsenteret ved Lars Katzmann, Olaf Rye Jensen og Jørgen Borg.

Rybners holder et oplæg fra kl. 8.00 til 9.00 med følgende punkter:

- Præsentation af Rybners
- Præsentation af erfaringer med samarbejdsprojektet Brobygning til Erhvervsuddannelse
- Bud fra Rybners på, hvor kan vi udvikle vores samarbejde

Præsentation af Rybners

Rybners er en central aktør på den lokale uddannelsesscene. Varde Kommune har en tæt dialog med uddannelsesinstitutionen. Seneste eksempel er en faglig udviklingsdag mellem nøglepersoner i Varde Kommune og Rybners den 15. august.

Jobcentret har mange praktiske samarbejder med Rybners, fx Brobygning til Erhvervsuddannelse for unge på uddannelseshjælp, samarbejde om mesterlære, meritafklaring fra ufaglært til faglært og opkvalificerende kurser for dagpengemodtagere og IT afklaring og opkvalificering af sygedagpengemodtagere – blot for at nævne nogle af samarbejdsfladerne.

Rybners vil præsentere skolens uddannelsespalette med henblik på at synliggøre hvilke lokale uddannelsesmuligheder, Rybners åbner mulighed for jobcentrets forskellige målgrupper.

Uddannelsesinstitutionen vil også komme ind på samarbejdet med kommunen og lokale virksomheder samt fokusere på hvilke muligheder der er for at øge samarbejdet i et mere lokalt Varde perspektiv.

Samarbejde om Brobygning til Erhvervsuddannelse

Jobcenter Varde og Jobcenter Esbjerg har sammen med Social- og Sundhedsskolen og Rybners igennem de seneste tre år arbejdet sammen om Brobygning til Erhvervsuddannelse for uddannelsesparate unge på uddannelseshjælp.

Byrådet i Varde Kommune har bevilliget midler til brobygning i en treårig periode til udgangen af 2017. Derudover har samarbejdskredsen modtaget puljemidler fra STAR af flere omgange, senest fra december 2016 til udgangen af 2017 med henblik på at styrke koordineringen mellem jobcentre og uddannelsesinstitutioner. Vardes projektandel er på 257.000 kr.

Unge på offentlig forsørgelse i Varde har haft stor gavn af samarbejdet om Brobygning til Erhvervsuddannelse. De gode lokale resultater underbygges af en landsdækkende evaluering gennemført af Center for Ungdomsforskning fra 2016, som viser at 34 % af

de unge i brobygning overgår til SU 25 uger efter forløbsstart. For unge, der ikke har været i brobygning, er det kun 19 %.

Forvaltningens vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at samarbejdet mellem Varde Kommune og Rybners er vigtigt for at sikre en fælles retning mellem uddannelsesinstitutionerne og Varde Kommune i bestræbelserne på at få flest mulige af jobcentrets målgrupper til at være selvforsørgende.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Ingen

Økonomi

Ingen

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at Udvalget drøfter mulighederne for det fremtidige samarbejde med Rybners.

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 17-08-2017

Fraværende: Marianne Bruun Kristiansen

Forvaltningen arbejder videre med perspektiverne i det fremtidige samarbejde.

426. Tekniske tilretninger for 2018 - Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Dok.nr.: 14639
Sagsid.: 17/4726
Initialer: havj
Åben sag

Sagsfremstilling

Udvalget har den 31. maj 2017 behandlet budgetforslag for 2018, og herunder godkendt en række tekniske ændringer til budgettet.

De tekniske ændringer (ændrede forudsætninger og ændret lovgivning) blev forelagt Byrådet den 20. juni 2017.

Budgetforslaget for 2018 kan opgøres således:

Udgangspunkt – budget 2017	663,406 mio. kr.
Ændring i forudsætninger	-7,873 mio. kr.
Lovændringer	-0,230 mio. kr.
Tidligere politiske beslutninger	-1,990 mio. kr.
I alt budgetforslag 2018 til 20. juni 2018	653,313 mio. kr.
Derefter:	
Tekniske ændringer	1,721 mio. kr.
Lovændringer	2,633 mio. kr.
Nyt budgetforslag 2018	657,667 mio. kr.

De tekniske og lovmæssige ændringer efter udvalgmødet d. 31.5.2017 svarer til en budgetudvidelse på i alt 4,354 mio. kr., hvor Staten kompenserer jævnfør øget beskæftigelsestilskud, budgetgaranti og kompensation for lovændringer svarende til i alt 3,754 mio. kr.

Den resterende udgift 4,354 mio. kr. – 3,754 mio. kr. = 0,6 mio. kr. er en kommunal udgift.

De væsentligste tekniske ændringer efter udvalgmødet den 31. maj er:

- Det statslige beskæftigelsestilskud til Varde Kommune er blevet øget med 1,096 mio. kr. til i alt 69,492 mio. kr. Varde Kommune har siden ordningens start i 2010 valgt at udgiftsbudgettere svarende til beskæftigelsestilskuddet
- Boligstøtte: Siden 1.1.2017 har der været en stigning med 102 modtagere til i alt 3.820 pr. 1.7.2017 og udviklingen forventes at fortsætte med det antal lejebyggerier, der er i gang. Budgetudvidelsen 1,2 mio. kr.

Den væsentligste lovmæssige ændring er:

- Integration: Fra 2018 reduceres den statslige refusion vedrørende danskuddannelse til voksne udlændinge med det formål at øge incitamentet til at effektivisere undervisningen bl.a. ved udbud af danskuddannelsen, som Varde Kommune har iværksat fra 2017. Efter tilpasning af driftsbudgettet er der i alt en mindre refusion på 2,563 mio. kr. for Varde Kommune svarende til den udmeldte kompensation jævnfør budgetgarantien.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Styrelsesloven

Økonomi

Ingen

Høring

Der har været afholdt møde med samarbejdsudvalget om det overordnede budgetforslag.

Bilag:

1	Åben	Budget 2018 - A&I udvalg - Oversigt over tekniske ændringer til driftsbudget efter uge 25.	116070/17
2	Åben	Oversigt over budgetændringer - lov- og cirkulæreprogrammet 2018 - 2021	116049/17
3	Åben	Budgetbemærkninger 2018 (de specielle) f. udv. for Arbejdsmarked	65285/17

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at ovennævnte ændringer godkendes, og

at ændringerne indgår i det samlede budgetmateriale til Udvalget for Økonomi og Erhverv, der behandles den 23. august 2017

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 17-08-2017

Fraværende: Marianne Bruun Kristiansen

Anbefalingen blev godkendt.

427. Straks-nytteindsats til åbenlyst uddannelsesparate

Dok.nr.: 14370
Sagsid.: 17/5628
Initialer: kawi
Åben sag

Sagsfremstilling

Udvalget for Arbejdsmarked og Integration bad på mødet i maj om en redegørelse for Greve modellen i en Varde kontekst.

Praksis i Varde er at visitere de mest ressourcestærke unge som 'åbenlyse uddannelsesparate'. Er rådgiverne i tvivl, vurderes den unge at være 'uddannelsesparat'.

De 'uddannelsesparate' tilbydes rådgiversamtaler i kombination med jobcentrets visitations- og afklaringstilbud på Campus Varde.

De "åbenlyse uddannelsesparate" får en samtale indenfor 1 uge fra første henvendelse og starter i nytteindsats på hold i Jobcentrets værksted (25 timer om ugen) eller i individuelle kommunale nyttepladser hurtigst muligt.

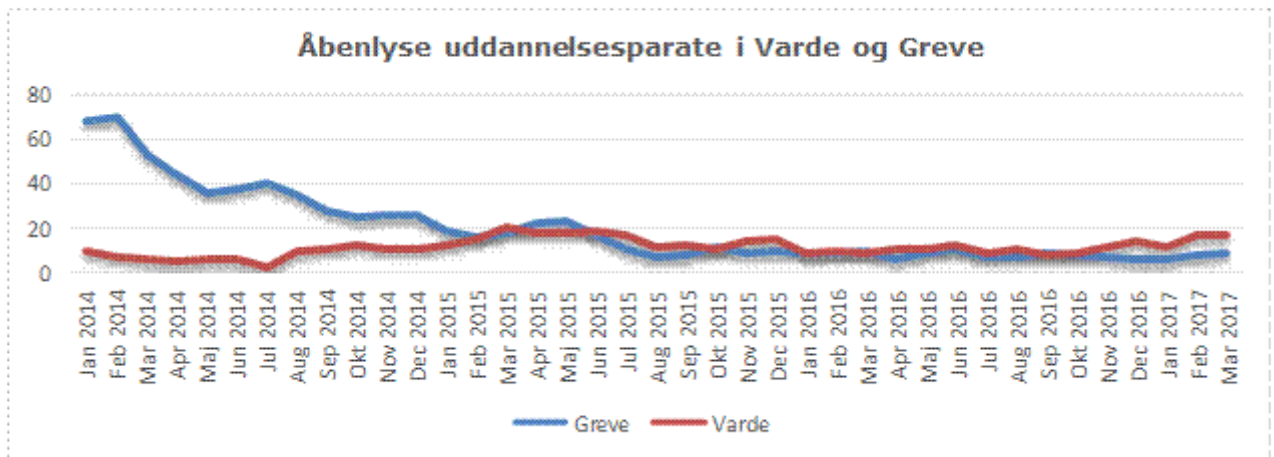
Greve modellen omfatter tilbud om 37 timers nytteindsats indenfor 24 timer efter henvendelse i jobcentret. Målgruppen er åbenlyse uddannelsesparate, som vurderes straks at kunne starte uddannelse eller arbejde.

Jobcenter Greve har indgået en aftale med Vej og Park om varetagelse af nytteindsatsen og de dækker udgifterne til bil, holdleder, tøj og udstyr. Der er 16 pladser på nytteindsatsholdet. Hvis den unge udviser mødestabilitet henvises den unge sidenhen til en individuel kommunal nytteindsats, fx daginstitution.

Greve har i 2014 vurderet flere åbenlyse uddannelsesparate end Varde. De åbenlyse uddannelsesparate skal ifølge lovgivningen ikke tilbydes rådgiversamtaler, men derimod nytteindsats frem til start på uddannelse eller job.

Sammenligning af praksis i Varde Kommune og i Greve Kommune for de åbenlyse uddannelsesparate:

Varde	Greve
Visitationssamtale indenfor 1 uge	Visitationssamtale indenfor 24 timer
Nyttejob 25 timer ugentligt	Nyttejob 37 timer ugentligt
Placering på vores eget værksted	Har indgået aftale med deres Vej og Park afdeling
17 pladser på nytteindsatshold	16 pladser på nytteindsatshold
Der er ingen målinger på om nyttejobindsatsen gør en forskel	Der er ingen målinger på om nyttejobindsatsen gør en forskel

Kilde: Antal personer, der er vurderet åbenlys uddannelsesparat. Jobindsats

Forvaltningens vurdering

Varde Kommunes nuværende praksis i forhold til visitering til henholdsvis "uddannelsesparat" og "åbenlys uddannelsesparat", er ifølge vores erfaring den metode der giver de bedste resultater.

Greve afholder visitationssamtale i forhold til "straksnytteindsats" indenfor 24 timer, hvor det afholdes indenfor en uge i Varde Kommune. Det foreslås, at vi fremadrettet har visitationssamtaler indenfor 48 timer.

De ugentlige 25 timer den unge aktiveres i Varde Kommune, er fastsat ud fra værkstedets drift og de unges transporttid. Den ugentlige aktiveringstid vil naturligvis kunne øges.

De 17 hold pladser vi har i Varde Kommune vil kunne udvides hvis vi som Greve Kommune indgår aftale med Vej og Park eller andre dele af den kommunale virksomhed, om oprettelse af hold hos dem. Dette vil kræve finansiering udover hvad der er budgetteret i dag.

Forvaltningens vurdering vil være at fastholde den nuværende praksis med den ændring, at visitationssamtalen afholdes indenfor 48 timer i stedet for 1 uge.

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Beskæftigelsesloven

Økonomi

Ingen

Høring

Ingen

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,
at den nuværende praksis drøftes.

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 17-08-2017

Fraværende: Marianne Bruun Kristiansen

Praksis blev drøftet

Udvalget besluttede,
at visitationssamtalen afholdes indenfor 48 timer,
at de ugentlige timer de unge aktiveres sættes op til 32 timer,
at der arbejdes med samarbejdet med Rybners.

Udvalget ønsker at drøfte indsatserne i forhold til de uddannelsesparate generelt. Punktet sættes på oktober mødet.

428. Rapporter fra Det Regionale Arbejdsmarkedsråd

Dok.nr.: 14653
Sagsid.: 15/9096
Initialer: birg
Åben sag

Sagsfremstilling

Jobcenter Vardes ledelsesinformation består af henholdsvis rapporterne fra Det Regionale Arbejdsmarkedsråd i Sydjylland og jobcentrets egne tal for antal personer i de forskellige jobcentermålgrupper.

De to rapporter omhandler "Status på reformer og indsatser i Sydjylland" samt "Nøgletal for udvikling af arbejdsmarkedet i RAR Sydjylland". Rapporterne udgives i forbindelse med rådsmøderne i RAR, 5 gange i 2017. Rapporterne er sendt til jobcentret den 5. juli 2017.

Oversigten over jobcentrets målgruppebestand rundsendes pr. mail til udvalgets medlemmer én gang om måneden.

Arbejdsmarkedschefen vil gennemgå de to rapporter på udvalgets møde.

Forvaltningens vurdering

Det er forvaltningens vurdering, at RAR-rapporterne viser, at Jobcenter Varde har gode resultater indenfor bl.a.:

- Øgning af andel personer ansat i fleksjob ud af samtlige personer visiteret i fleksjobordningen (ansatte i fleksjob og ledige på ledighedsydelse). Figuren fokuserer på, at personer, som visiteres til et fleksjob ikke blot ender på ledighedsydelse. Vardes andel i ansættelse ligger her på 86%, hvor Åbenrå topper i Sydjylland med 89%, mens andelen i ansættelse i Tønder ligger på 78% (fig. 6)
- Fokus på at øge det virksomhedsrettede indhold og perspektiv for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere. Andel aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der deltager i virksomhedspraktik, privat løntilskud eller offentligt løntilskud eller opnår ordinære timer i en måned ligger i Varde på 23%. I Sydjylland topper Middelfart med 33%, mens andelen i Esbjerg er 11%. (fig.10)
- Andel sygedagpengemodtagere som indenfor de første 1-2 måneder af sygedagpengeforløbet har fået mindst en samtale. Her ligger Varde på førstepladsen i Sydjylland med 60%. Tidlig indsats med hyppige samtaler er her et vigtigt redskab i forhold til fastholdelse og tilbagevenden til arbejdsmarkedet. (fig.13)
- Andelen af personer i jobafklaringsforløb, der har været i en virksomhedspraktik/løntilskud i løbet af en måned. Her har Varde øget sin andel og ligger med 29% nu over landsgennemsnittet og lidt over niveauet i Sydjylland. (fig. 14)

Derimod er det forvaltningens vurdering, at RAR-rapporterne viser vigtigheden af, at Jobcenter Varde fortsat har yderligere fokus på bl.a.:

- Øgning af andelen af personer i ressourceforløb, der deltager i virksomhedspraktik, privat løntilskud eller offentligt løntilskud eller har ordinære timer i løbet af en måned. Her ligger Varde med 14,5% under landsgennemsnittet og under niveauet i Sydjylland, hvor topscorer er Billund med 22,9%. (fig.4)
- Andel dagpengemodtagere med 1½-3 måneders ledighed, som har deltaget i mindst én samtale. Med en procentandel på 76% ligger Varde sammen med Kolding og Vejle under landsgennemsnittet og niveauet i Sydjylland. Tallene her er fra december 2016. Sekretariatet har ultimo juli 2017 trukket de nyeste tal, som viser en procentandel på 78,9%. (fig. 16)

Konsekvens i forhold til visionen

Ingen

Retsgrundlag

Lov om en aktiv beskæftigelsesindsats

Økonomi

Ingen

Høring

Ingen

Bilag:

1	Åben	Nøgletal for arbejdsmarkedet-Sydjylland-juni-2017.pdf	118864/17
2	Åben	Status på reformer og indsats Sydjylland-juni 2017.pdf	118863/17

Anbefaling

Forvaltningen anbefaler,

at tendenserne på det lokale arbejdsmarked og status på beskæftigelsesreformerne drøftes, og

at fokus fastholdes på hyppige tidlige samtaler og den virksomhedsrettede indsats.

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 17-08-2017

Fraværende: Marianne Bruun Kristiansen, Holger Grumme Nielsen

Anbefalingen blev godkendt

429. Gensidig orientering

Dok.nr.: 14464

Sagsid.:

Initialer: kakk

Åben sag

Sagsfremstilling

Orientering ved formanden

- Arbejdskraft fra Sydeuropa

Orientering ved direktøren

- Iværksætter – opfølgning fra møde den 26. juni 2017
- Orientering om konkret sag
- Orientering om svar fra ministeriet på henvendelse om regelforenkling
- Integrationsprisen 2017

Gensidig Orientering

Kommende punkter

- Virksomhedsvendt indsats med besøg på virksomhed
- Indsatser for kontanthjælpsmodtagere
- Kontanthjælp – hvad gør Vejen?
- Jobbroen til Uddannelse
- Rundvisning i Team Ung i Uddannelse
- Fællesmøde om beskæftigelsesplan mellem udvalg og sparringsforum
- Status på mesterlære i Varde Kommune?
- Endelig godkendelse af Beskæftigelsesplan 2018
- Endelig godkendelse af Udviklingsaftalen 2018

Bilag:

- 1 Åben Svar fra Beskæftigelsesministeren vedr. Forslag til forenkling af beskæftigelsesindsatsen (BM ID: 1344127) - Brev.pdf 122213/17

Beslutning Udvalget for Arbejdsmarked og Integration den 17-08-2017

Fraværende: Marianne Bruun Kristiansen

Drøftet

Bilagsliste

- 426. Tekniske tilretninger for 2018 - Udvalget for Arbejdsmarked og Integration
 - 1. Budget 2018 - A&I udvalg - Oversigt over tekniske ændringer til driftsbudget efter uge 25. (116070/17)
 - 2. Oversigt over budgetændringer - lov- og cirkulæreprogrammet 2018 - 2021 (116049/17)
 - 3. Budgetbemærkninger 2018 (de specielle) f. udv. for Arbejdsmarked (65285/17)

- 428. Rapporter fra Det Regionale Arbejdsmarkedsråd
 - 1. Nøgletal for arbejdsmarkedet-Sydjylland-juni-2017.pdf (118864/17)
 - 2. Status på reformer og indsats Sydjylland-juni 2017.pdf (118863/17)

- 429. Gensidig orientering
 - 1. Svar fra Beskæftigelsesministeren vedr. Forslag til forenkling af beskæftigelsesindsatsen (BM ID: 1344127) - Brev.pdf (122213/17)

Underskriftsblad

Lisbet Rosendahl

Marianne Bruun Kristiansen

Keld Jacobsen

Søren Laulund

Peder Foldager Hansen

Poul Rosendahl

Holger Grumme Nielsen

**Bilag: 426.1. Budget 2018 - A&I udvalg - Oversigt over tekniske ændringer ti
I driftsbudget efter uge 25.**

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: 17. august 2017 - Kl. 8:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 116070/17

Oversigt over tekniske ændringer til driftsbudget 2018 - 2021 efter udvalgsbehandling i juni måned 2017

Udvalg for Arbejdsmarked og Integration		Dok. nr.	Driftsudgifter (hele kr. og 2017-priser) + = udgifter			
			Ændringer i 2018	Ændringer i 2019	Ændringer i 2020	Ændringer i 2021
1.	Flexjobtilskud tilbageført fra B&U udvalg på grund af ophør		25.000	25.000	25.000	25.000
2.	Sociale formål, enkeltydelser. Efter udvalgsbehandlinger i løbet af foråret kan budgettet på 1,710 mio. kr. reduceres med 0,3 mio. kr.		-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
3.	Personlige tillæg, enkeltydelser til pensionister. Efter udvalgsbehandling i løbet af foråret kan budgettet på 4,995 mio. kr. reduceres med 0,3 mio. kr.		-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
4.	Beskæftigelsestilskud til de forsikrede ledige. Varde Kommune har valgt at udgiftsbudgettere jævnfør det udmeldte tilskud 69,492 mio. kr. Budgetudvidelse 1,096 mio. kr.		1.096.000	1.096.000	1.096.000	1.096.000

5.	Boligstøtte. Siden 1.1.2017 har der været en stigning med 102 modtagere til i alt 3.820 pr. 1.7.2017. Budgetudvidelse 1,2 mio. kr.		1.200.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
I alt			1.721.000	1.721.000	1.721.000	1.721.000

Bilag: 426.2. Oversigt over budgetændringer - lov- og cirkulæreprogrammet 2018 - 2021

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: 17. august 2017 - Kl. 8:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 116049/17

Oversigt over ændringer som følge af lov- og cirkulæreprogrammet til driftsbudget 2018 - 2021

Udvalg for Arbejdsmarked og Integration		Dok. nr.	Driftsudgifter (hele kr. og 2017-priser) + = udgifter			
			Ændringer i 2018	Ændringer i 2019	Ændringer i 2020	Ændringer i 2021
1.	Integration. Ændrede og reducerede refusionsregler med virkning fra 2018 betyder mistet refusion på 3,431 mio. kr.		3.431.000	3.431.000	3.431.000	3.431.000
	Jævnfør budgetgarantien kompenseres Varde Kommune med 291,3 mio. kr. x 0,88 % = 2,563 mio. kr.					
	Restudgiften på 3,431 - 2,563 = 0,868 mio. kr. forudsættes jfr. lovforslaget finansieret af mindre kommunale udgifter til integrationsindsatsen bl.a. ud fra mere brug af virksomheds-praktik. Aktiveringsbudgettet på 4,728 mio. kr. reduceres med 0,868 mio. kr.		-868.000	-868.000	-868.000	-868.000

UU. Kompensation for meropgaver til vejledning som følge af reformen bl.a. vedrørende øgede krav til uddannelsesparathed i 8., 9. og 10. klasse.		70.000	70.000	70.000	70.000
I alt		2.633.000	2.633.000	2.633.000	2.633.000

Bilag: 426.3. Budgetbemærkninger 2018 (de specielle) f. udv. for Arbejdsmarked

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: 17. august 2017 - Kl. 8:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 65285/17

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Udvalg:	Udvalget for Arbejdsmarked og Integration
Hovedkonto:	00 Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger
Hovedfunktion:	25 Faste ejendomme

	Regnskab 2016	Budget 2017	Budget 2018
11 Beboelse	773.470	781.190	1.035.290
I alt	773.470	781.190	1.035.290

00.25 Beboelse (midlertidig boligplacering)

Beskrivelse af området:

Udgifter i forbindelse med boligplacering af udlændinge efter integrationsloven.

Tilflytningen af integrationsflygtninge betyder, at der i perioder er behov for at leje boliger, som kan anvendes til midlertidig indkvartering.

Den midlertidige indkvartering anvendes fortrinsvis til unge enlige mænd, der senere skal boligplaceres permanent i en 1-værelses lejlighed og til mænd, der senere får familiesammenføring, og som først da bliver permanent boligplaceret sammen med deres familie.

For de midlertidige boliger skal Varde Kommune betale differencen fra den statslige vedtagne egenbetaling på 2.192 kr. pr. måned til den samlede husleje inkl. forbrugsafgifter.

Lige nu – medio 2017 – er der 14 lejemaal spredt over hele kommunen og lige fra 1-værelses lejligheder til lejemaal op til 6-8 flygtninge.

Som en del af 2016-topartsaftalen mellem regeringen og KL ydes der for 2016 og 2017 50 % refusion af de kommunale udgifter til midlertidig boligplacering.

Beskrivelse af ændringer:

Som en del af 2016-topartsaftalen mellem regeringen og KL, blev der for 2016 og 2017 aftalt 50 % refusion af de kommunale udgifter til midlertidig boligplacering.

Fra 2018 ophører denne mulighed og budgetforslaget **udvides med den manglende refusion på 0,254 mio. kr.**

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration
Hovedkonto: 03 Undervisning og kultur
Hovedfunktion: 22 Folkeskoler, mm.

	Regnskab 2016	Budget 2017	Budget 2018
14 Ungdommens uddannelsesvejledning	5.933.625	5.348.520	5.348.520
45 Erhvervsgrunduddannelser (EGU)	2.058.644	2.785.150	2.485.150
I alt	7.992.269	8.133.670	7.833.670

03.14. Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU)

Beskrivelse af området:

Kollektiv vejledning til alle elever i 7. – 8. – 9. og 10. klasse.

Gruppevejledning og individuel vejledning til elever, der vurderes ikke uddannelsesparate i 8., 9. og 10. klasse.

Vejledningen af 15 – 17 årige unge:

Alle 15 – 17 årige skal være i en uddannelses- eller arbejdsmæssig tilfredsstillende situation.

UU skal gennem en opsøgende og opfølgende indsats tilbyde unge mellem 18 – 24 år vejledning om valg af uddannelse og erhverv, hvis de ikke er i gang med eller har fuldført en ungdomsuddannelse eller en videregående uddannelse.

Vejledning ved uddannelsespålæg.

UU yder vejledning til uddannelseshjælpsmodtagere under 30 år, der har fået et uddannelsespålæg i Jobcentret.

Beskrivelse af ændringer:

Budgettet for 2017 fortsætter uændret i 2018.

03.45 Erhvervsgrunduddannelser

Beskrivelse af området:

Erhvervsgrunduddannelsen EGU er for unge, som ikke umiddelbart har forudsætninger for at gennemføre en anden kompetencegivende ungdomsuddannelse. EGU uddannelsen målrettes den unges behov og skal kvalificere til påbegyndelse af erhvervsuddannelse eller beskæftigelse.

Forløbet er typisk af 2 års varighed og består af virksomhedspraktik og minimum 20 ugers skoleforløb.

EGU er typisk et alternativ til uddannelseshjælp.

Forudsætninger for områdets budgettal:

Budgetforudsætningen for 2017 er 33.

For de elever, der har behov for skoleophold, budgetteres der med 15 forløb (20 ugers varighed) til en gennemsnitlig udgift pr. skoleophold på 30.000 kr.

Beskrivelse af ændringer:

Ovennævnte budgetforudsætning fra 2017 med 33 årsværk tilpasses til 28 årsværk jævnfør det nuværende niveau inklusiv den nye kombinerede ungdomsuddannelse (KUU), der er en statsfinansieret uddannelse med 23 pladser til Varde Kommune via produktionsskolen.

Budgettet for 2018 **reduceres dermed med 0,3 mio. kr.**

EGU udgifterne er omfattet af budgetgarantien – betyder regulering af bloktilskud over for kommunerne afhængig af mer- eller mindre udgifter af de budgetgaranterede udgifter.

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Udvalg:	Udvalget for Arbejdsmarked og Integration
Hovedkonto:	04 Sundhedsområdet
Hovedfunktion:	62 Sundhedsfremme og forebyggelse

	Regnskab 2016	Budget 2017	Budget 2018
Screening af ny ankomne flygtninge	125.735	363.730	213.730
I alt	125.735	363.730	213.730

04.62 Screening af ny ankomne flygtninge.

Beskrivelse af området.

Budgetbeløbet er afsat til sundhedsscreening af ny ankomne integrationsflygtninge.

Formålet med den helbredsmæssige sundhedsvurdering er at forebygge senere alvorlige sygdomstilstande, langvarige indlæggelser og risiko for smitte.

Den helbredsmæssige vurdering gennemføres af en læge, og resultatet heraf videregives til borgerens egen læge med henblik på yderlig henvisning eller behandling.

Forudsætninger for områdets budgettal:

Jævnfør topartsaftalen mellem regeringen og KL er det nu op til kommunerne at vurdere om der skal foretages en sundhedsscreening – flygtninge jævnfør FN kvoten (ca. 500 på landsplan) skal dog sundhedsscreens.

Beskrivelse af ændringer:

Den væsentlige mindre tilgang af integrationsflygtninge end forventet betyder, at budgettet for 2018 **reduceres med 0,150 mio. kr.**

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Udvalg:	Udvalget for Arbejdsmarked og Integration
Hovedkonto:	05 Sociale opgaver og beskæftigelse
Hovedfunktion:	46 Tilbud til udlændinge

	Regnskab 2016	Budget 2017	Budget 2018
60 Integrationsprogram og introduktionsforløb	125.989	-4.187.380	-3.760.470
61 Integrationsydelse	23.097.252	25.293.970	20.193.970
I alt	23.223.240	21.106.590	16.433.500

60 Integrationsprogram og introduktionsforløb

Beskrivelse af området:

Den øgede grænsekontrol både eksternt i Europa og internt ved Danmarks grænse betyder, at flygtningekvoterne er blevet reduceret løbende i.f.t. de væsentlig færre integrationsflygtninge.

Budget 2017 er baseret på et landstal på 8.500 og Varde Kommunes andel svarer til 86 inklusiv børn og derudover forventning om ca. 80 familiesammenførte integrationsflygtninge inklusiv børn.

Den nyeste kvote for 2017 er baseret på et landstal på 4.000 og Varde Kommunes andel svarer til 30.

For 2018 er landstallet ændret til 3.000 og Varde Kommunes andel er 14.

KL vurderer, at voksenandelen er 60 % og dermed er budgetgrundlaget for de kommende budgetvurderinger $30 \times 60 \% = 18$ + et skøn på 12 årsværk for familiesammenførte – i alt svarende til 30 årsværk integrationsflygtninge for 2017.

For 2018 vurderes der også med 30 årsværk, da det forventes at antallet af familiesammenførte vil være stigende bl.a. ud fra store tilgang i 2014 og 2015.

De **kommunale udgifter** til integration på bevillingen her er:

- Danskundervisning.

Opgaven har været i udbud og AOF har overtaget undervisningen fra Dansk Flygtningehjælp med virkning fra 2017, og undervisningen foregår fra 1.1.2017 på Laboratorievej (tidligere kommunale kompetencecenter).

Udover danskundervisning til både tidligere og nuværende integrationsflygtninge budgetteres der også med udgifter til arbejdsmarkedsrettet dansk for udenlandske arbejdstagere (primært ansat i landbrug, fiskeriproduktion).

- Øvrige.

Aktivering i virksomheder eller kommunale tilbud – forløb ved private aktører når der er behov for særlig tilrettelagte forløb - mentorer – virksomhedskonsulenter – tolkebistand.

De **kommunale tilskud** fra Staten er:

- Grundtilskud i den 3 årige integrationsperiode.

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Der ydes et forhøjet grundtilskud jævnfør 2-partsaftalen mellem regeringen og KL **for 2017 og 2018** på 3.960 kr. pr måned (årligt 47.520 kr.) - dog ikke for familiesammenførte til danske borgere.

- Resultattilskud – arbejde eller uddannelse.

Jævnfør topartsaftalen er tilskuddet på 49.118 kr. efter 6 måneders ordinær ansættelse/uddannelse øget til 75.000 kr. (gælder for den 3-årige integrationsperiode)

Endvidere et tilskud på 50.000 kr. for år 4 og 5 – også et ny tiltag jævnfør topartsaftalen.

- Resultattilskud – bestået danskprøve.

Jævnfør topartsaftalen er tilskuddet på 36.840 kr. for bestået danskprøve reduceret til 32.000 kr.

- 50 % refusion - alle udgifter undtagen tolkeudgifter (100 % kommunal udgift).

Forudsætninger for områdets budgettal:

Grundforudsætningen er de nye kvoter for 2017 og 2018 og svarende til 30 voksne årsværk for Varde Kommune for både 2017 og 2018.

Administrative ændringer udgifter.

- Danskundervisning reduceret med 7,640 mio. kr.
- Mentorbudgettet reduceret med 0,215 mio. kr.
- Tolkebistand reduceret med 0,5 mio. kr.
- Aktive tilbud reduceret med 0,9 mio. kr.
- Mindre refusion grundet reducereinger 4,402 mio. kr.

Administrative ændringer tilskud.

- Grundtilskud er reduceret med 5,5 mio. kr. baseret på 235 årsværk.
- Grundtilskud til mindreårige uledsagede asylansøgere, 2 årsværk og 0,220 mio. kr.
- Tilskud for bestået danskundervisning uændret svarende til 55 årsværk.
- Tilskud for 6 måneders uafbrudt beskæftigelse/uddannelse uændret svarende til 50 årsværk.

Det samlede tilrettede **udgiftsbudget for 2018 – før refusion:**

	Mio. kr.
Danskundervisning, integration	12,800
Danskundervisning, arbejds- markedsrettet (ej integration)	1,200
Mentorer	1,499
Tolkeudgifter – ingen refusion	1,973
Aktivering, kommunal og privat	4,729
Virksomhedskonsulenter (4)	1,953
I alt	24,154

Det samlede tilrettede **tilskudsbudget for 2018:**

	Mio. kr.
Refusioner, 50 %	-11,092
Grundtilskud	-11,102
Grundtilskud, uledsagede	-0,220

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Resultattilskud – bestået dansk prøve	-1,790
Resultattilskud – 6 måneders ordinær ansættelse	-3,688
I alt	-27,892
Integrationsprogram – samlet budget	-3,762

Totalt er der for budget 2018 en **udvidelse på 0,427 mio. kr.** for integrationsprogram.

61 Integrationsydelse

Beskrivelse af området:

Forsørgelsesudgifter til personer omfattet af det 3-årige integrationsprogram, de borgere der ikke har haft fast ophold i Danmark i mindst 7 ud af de seneste 8 år (gælder alle) og hjælp i særlige tilfælde (primært etableringsomkostninger og indskud.

Forudsætninger for områdets budgettal:

Budgetforudsætningen for 2018 er **i alt 225 årsværk** jævnt over de nye landskvoter nævnt tidligere under bemærkninger til integrationsprogram.

Ved budgetvedtagelsen for 2017 blev følgende indregnet:

- 1. Råderumsforslag 2017** – I samarbejde med konsulentvirksomheden Mploy bliver der foretaget en nøje gennemgang af arbejdsprocesserne i jobcentret. En trimning af arbejdsgangene forventes bl.a. at medføre en hurtigere afslutning af sagerne og dermed en større statsrefusion. Af det samlede provenu på 4,2 mio. kr. udgør integration 0,370 kr.

Integrationsydelse er omfattet af den nye refusionsomlægning gældende fra 1.1.2016, hvor den hidtidige refusion på 50 % bliver erstattet af en ny model med aftrapning over tid.

Med den forhøjede refusion fra råderumsforslaget 2017 på 0,370 mio. kr. er der for 2017 budgetteret med en refusion på 28,1 % - fortsætter uændret i 2018.

Beskrivelse af ændringer:

Tilpasningen til de reducerede flygtningekvoter for 2017/2018 betyder en **reduktion på 5,1 mio. kr. netto.**

For de 2 bevillinger er der en **samlet reduktion på 4,673 mio. kr.**

Introduktionsprogram og -ydelse er omfattet af budgetgarantien.

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Udvalg:	Udvalget for Arbejdsmarked og Integration
Hovedkonto:	05 Sociale opgaver og beskæftigelse
Hovedfunktion:	48 Førtidspension og personlige tillæg

	Regnskab 2016	Budget 2017	Budget 2018
67 Personlige tillæg m.v.	4.342.857	4.994.940	4.994.940
66 – 68 Førtidspensioner	214.129.393	226.145.290	218.145.290
I alt	218.472.250	231.140.230	223.140.230

67 Personlige tillæg

Beskrivelse af området:

Personlige tillæg kan opdeles i 3 primære bevillingsgrupper:

1. Helbredstillæg kan opnås, hvis den likvide formue er under 82.600 kr.

Ved likvid formue forstås bankindestående og værdipapirer.

Helbredstillægget dækker op til 85 % af pensionistens egen udgift - dog afhængigt af den personlige tillægsprocent.

2. Udvidet helbredstillæg. Omfatter tandproteser, briller og fodbehandling – udgifter som ikke er omfattet af lov om offentlig sygesikring.

3. Personligt tillæg til varme.

Fastsat **bindende regler fra statslig side** og hovedpunkterne i de generelle regler er:

- Ingen formuegrænse
- Tilskuddet er afhængigt af den personlige tillægsprocent
- Varmetillægget fastsættes ud fra gennemsnittet af de sidste 3 års dokumenterede varmeudgifter

Der er 50 % statsrefusion til personlige tillæg – vedrørende varnehjælp er den kommunale andel dog 25 %, som opkræves fra Udbetaling Danmark.

Beskrivelse af ændringer.

Budgettet for 2017 fortsætter uændret i 2018.

66 og 68. Førtidspension

Beskrivelse af området:

Siden lovændringen pr. 1.1.2013, hvor der som udgangspunkt ikke kan tilkendes førtidspension, men hvor der i stedet skal etableres et ressourceforløb, er der blevet tilkendt væsentlig færre førtidspensioner.

Tidligere blev der bevilget 150-200 førtidspensioner årligt, mens der for årene 2013-2016 er blevet bevilget 53, 78, 94 og 85.

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Forudsætninger for områdets budgettal:

Budgetforudsætningen for både 2016 og 2017 har været 100 nye førtidspensioner men det faktiske tal for de 2 sidste år (2015 og 2016) har været henholdsvis 94 og 85.

Jævnfør KMD' s statistikker for det nuværende antal førtidspensionister i Varde Kommune (1.980), vil der i løbet af 2017 og 2018 være en beregnet afgang på ca. 145 årsværk til primært folkepension.

Tilgangen ændres til 90 som reduceres til en nettotilgang på 80 grundet afgang (terminalforløb, folkepension, anden afgang).

Disse forudsætninger betyder følgende antalsvurdering for budget 2018:

• Bevillinger i 2017 fuld virkning i 2018	80 årsværk
• Bevillinger i 2018, 80 x 50 % virkning	40 årsværk
• Afgang i 2017/2018	<u>-145 årsværk</u>
• I alt afgang	-25 årsværk

Førtidspension er også omfattet af den nye refusionsomlægning, hvor den hidtidige medfinansiering på 50 % eller 65 % (afhængig af bevillingstidspunkt) bliver erstattet af den nye finansieringsmodel.

Førtidspension udbetales af Udbetaling Danmark og i modsætning til de andre overførselsudgifter hjemtager kommunerne ikke refusion, men bliver i stedet opkrævet den kommunale andel efter modregning af statsrefusion.

Den kommunale andel er beregnet til at svare til ca. 77 % og dermed 23 % statslig andel.

Afgangssagerne giver en mindre kommunal udgift end tilgangssagerne grundet en større refusion tidligere med henholdsvis 50 % og 35 % mod i dag ca. 23 % og samtidig er førtidspensionsydelsen større for de nye tilkendelser.

Beskrivelse af ændringer:

• Afgang, 145 årsværk	-17,0 mio. kr.
• Tilgang, 120 årsværk	<u>18,0 mio. kr.</u>
• Udvidelse	1,0 mio. kr.
• Udgangspunktet* budget 2017, reduceres	<u>-9,0 mio. kr.</u>
• Reduktion i alt	-8,0 mio. kr.

* De færre kendelser i bl.a. 2015 og 2016 (94 og 85) mod budgetforudsætningen på 100 kendelser betyder, at udgangspunktet for budget 2018 er for højt.

Budgettet for 2018 **reduceres med 8 mio. kr.**

Førtidspension er omfattet af budgetgarantien.

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Udvalg:	Udvalget for Arbejdsmarked og Integration
Hovedkonto:	05 Sociale opgaver og beskæftigelse
Hovedfunktion:	57 Kontante ydelser

	Regnskab 2016	Budget 2017	Budget 2018
71 Sygedagpenge	70.939.051	67.139.040	67.139.040
72 Sociale formål	948.208	1.709.870	1.709.870
73-75 Kontant- og uddannelseshjælp	80.387.482	74.100.470	73.080.470
76 - 77 Boligydelse og Boligsikring	31.808.664	31.382.250	31.382.250
78 Dagpenge til forsikrede ledige	63.938.191	57.814.360	57.814.360
79 Arbejdsmarkedsydelsesordning, midlertidigt	289.948	484.310	0
I alt	248.311.543	232.630.300	231.125.990

71 Sygedagpenge

Beskrivelse af området og budgetforudsætninger:

Sygedagpengeområdet er også omfattet af den nye refusionsomlægning fra 2016, hvor den tidligere refusionsmodel med mange forskellige refusionssatser erstattes af en ny model, hvor refusionen aftrappes over tid:

- Varighed 0 – 4 uger refusion 80 %
- Varighed 5 – 26 uger refusion 40 %
- Varighed 26 – 42 uger refusion 30 %
- Varighed over 52 uger refusion 20 %

Budgetforudsætningen for 2017 med **610 årsværk** fortsætter uændret for budget 2018, og er inklusiv nedennævnte råderumsforslag for budget 2016 og 2017.

Ændringer ved budgetvedtagelse for 2016 som indgår i de fremtidige budgetter.

Investeringsforslag 1. – Forkorte varighed ved tidlig indsats med en besparelse på 1 mio. kr. og investering i 1 årsværk, Økonomiudvalget 0,450 mio. kr.

Investeringsforslag 2. – Investere i virksomhedsrettet indsats ved private virksomheder/andre offentlige institutioner for at øge andelen af delvise raskmeldinger og flere praktikker med en besparelse på 1 mio. kr. og investering i 1 årsværk, Økonomiudvalget 0,450 mio. kr.

Råderumsforslag 6. – Forkorte varighed ved tidlig målrettet indsats med en besparelse på 2 mio. kr. og investering i 2 årsværk, Aktiv indsats Konto 5.90 0,5 mio. kr. og Økonomiudvalget 0,5 mio. kr.

Råderumsforslag 8. – Øget samarbejde mellem Jobcentret og den øvrige kommunale organisation ved at skabe ekstra praktikpladser med en besparelse på 1 mio. kr. her.

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Råderumsforslag 2017 – I samarbejde med konsulentvirksomheden Mploy bliver der foretaget en nøje gennemgang af arbejdsprocesserne i jobcentret. En trimning af arbejdsgangene forventes bl.a. at medføre en hurtigere afslutning af sagerne og dermed en større statsrefusion. Af det samlede provenu på 4,2 mio. kr. udgør sygedagpenge 1,080 mio. kr.

Med den ekstra refusion på 1,080 mio. kr. er refusionsprocenten beregnet til 39 % for 2017 – fortsætter uændret i 2018.

Øvrige budgetter:

- Regresindtægter – 50 % afleveres til staten.

Budgettet for 2017 fortsætter uændret i 2018 – 0,868 mio. kr.

- Udgifter til hjælpemidler og befordringsgodtgørelse.

Budgettet for 2017 fortsætter uændret i 2018 – 1,172 mio. kr.

Beskrivelse af ændringer:

Budgettet for 2017 fortsætter uændret i 2018.

*Sygedagpenge er **ikke** en del af budgetgarantien vedrørende mængdeudvikling.*

72 Sociale formål

Beskrivelse af området:

Bevillingen for 2018 består af følgende delbudgetter:

• Udgifter til sygebehandling	0,848 mio. kr.
• Udgifter vedrørende samværsret med børn	0,256 mio. kr.
• Hjælp til enkeltudgifter og flytning	1,611 mio. kr.
• Efterlevelseshjælp (dødsfald) –	0,181 mio. kr.
• Tilskud tandpleje til økonomisk vanskeligt stillede	0,631 mio. kr.

Der ydes 50 % statsrefusion på området.

Beskrivelse af ændringerne:

Budgettet for 2017 fortsætter uændret i 2018.

73 – 75 Kontant- og uddannelseshjælp.

Beskrivelse af området og budgetforudsætninger:

Budgettet er for:

- Uddannelseshjælp – dem under 30 år og er opdelt i uddannelsesparate og aktivitetsparate.
- Kontanthjælp – dem over 30 år og er opdelt i jobparat og aktivitetsparat.

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Det nuværende antal i alt er ca. 875 modtagere, hvor de 430 modtager uddannelseshjælp og 445 modtager kontanthjælp.

Kontant- og uddannelseshjælp er også omfattet af den nye refusionsomlægning, hvor det nuværende system med mange forskellige refusionssatser erstattes af en ny model, hvor refusionen aftrappes over tid.

Ændringer ved budgetvedtagelse for 2016 som indgår i de fremtidige budgetter.

Råderumsforslag 1. – Visitere flere aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere som uddannelsesparate og dermed mindre ydelse svarende til en besparelse på 0,125 mio. kr.

Råderumsforslag 2. – Flere uddannelseshjælpsmodtagere skal starte på EGU og dermed en besparelse til uddannelseshjælp på 0,195 mio. kr.

Råderumsforslag 4. – Flere voksenlærlinge fra bl.a. uddannelseshjælpsmodtagere medfører en besparelse her på 0,2 mio. kr. og 2,4 mio. kr. for forsikrede ledige (investering i 1 årsværk 0,4 mio. kr. på konto 6, Økonomiudvalget).

Råderumsforslag 7. – Større fleksibilitet mellem den aktive indsats på Konto 5.90 og Konto 6, Økonomiudvalget betyder øget effektivitet og en besparelse her på 0,3 mio. kr.

Råderumsforslag 2017 – I samarbejde med konsulentvirksomheden Mpjoy bliver der foretaget en nøje gennemgang af arbejdsprocesserne i jobcentret. En trimning af arbejdsgangene forventes bl.a. at medføre en hurtigere afslutning af sagerne og dermed en større statsrefusion.

Af det samlede provenu på 4,2 mio. kr. udgør kontant- og uddannelseshjælp 1,4 mio. kr.

Med den ekstra refusion på 1,4 mio. kr. er der for 2017 budgetteret med en refusionsprocent på 26 % - fortsætter uændret i 2018.

Råderumsforslag 2017 – Etablering af en tværgående indsats for de 16-22 årige udsatte unge. Et samarbejde mellem Børn og Forebyggelse – Børn, Trivsel og Sundhed – Social & Handicap og Jobcentret.

Målene er bl.a. færre unge misbrugere – færre unge der debuterer på uddannelseshjælp som 18 årige – færre unge på uddannelseshjælp, der også har/har haft en sag i Børn & Unge.

Der investeres bl.a. i ekstra årsværk og nye tiltag, men allerede fra år 2 (2018) forventes der et overskud samlet på ca. 0,3 mio. kr.

Udvalget for Arbejdsmarked & Integrations budgetbidrag til investeringsprojektet er reducerede ydelser til uddannelseshjælp – mio. kr.:

	2017	2018	2019	2020
Besparelse uddannelseshjælp	-0,510	-1,530	-2,550	-3,571

Beskrivelse af ændringer:

Provenuet for den tværgående ungeindsats år 2 indregnes med en **reduktion på 1,020 mio. kr.**

Reduktionen svarer til 12 færre årsværk på uddannelseshjælp og dermed er budgetforudsætningen for 2018 418 årsværk for uddannelseshjælp og 445 årsværk for kontanthjælp – i alt 863 årsværk.

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Kontanthjælp er en del af budgetgarantien.

76-77 Boligydelse og boligsikring

Beskrivelse af området:

Der skelnes mellem:

- *Boligydelse*, der er boligstøtte til pensionister. Udover tilskud til leje- og ældreboliger ydes også lån til andelsboliger og parcelhuse.
Statsrefusion – 75 %.
Antal modtagere – forholdsvis konstant omkring 2.450.
- *Boligsikring*, som er boligstøtte til ikke-pensionister og ydes kun til lejemaal.
Statsrefusion – 50 %.
Antal modtagere – stigende til lige nu omkring 1.300.

Ydelserne udbetales fra Udbetaling Danmark og Varde Kommune har ikke noget at gøre med sagsbehandlingen, men bliver udgiftsført for ydelserne vedrørende Varde Kommunes borgere.

Beskrivelse af ændringer:

Budgettet for 2017 fortsætter uændret i 2018.

*Boligsikring og boligydelse er **ikke** en del af budgetgarantien.*

78 Dagpenge til forsikrede ledige

Budgettet for 2018 afventer udmeldingerne om beskæftigelsestilskuddet, som er basis for udgiftsbudgettet på de 2 bevillinger:

- Konto 5.78, Dagpenge (bevillingen her).
- Konto 5.91, Beskæftigelsesindsats (løntilskud, hjælpemidler, personlig assistance til handicappede – beskrives senere).

Beskæftigelsestilskuddet udmeldes ca. 1.7.2017 – budgetforslag er parat til mødet i august.

79 Kontantydelse

Beskrivelse af området:

Jævnfør finanslovsaftalen for 2015 blev der fra 1.10.2015 indført en ny midlertidig ydelse – kontantydelsen.

Ydelsen sikrer forsørgelsesgrundlaget i op til 3 år for de personer, som falder ud af dagpenge-systemet fra 2015 til 2017.

Kontantydelse ophører ultimo 2017 og dermed intet budget for 2018.

Beskrivelse af ændringer:

Ikke aktuel i 2018 betyder en **reduktion med 0,484 mio. kr.**

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Udvalg:	Udvalget for Arbejdsmarked og Integration
Hovedkonto:	05 Sociale opgaver og beskæftigelse
Hovedfunktion:	58 Revalidering

	Regnskab 2016	Budget 2017	Budget 2018
80 Revalidering	21.051.190	23.214.490	21.114.490
81 Løntilskud m.v. til personer i fleksjob (inkl. skånejob)	61.294.511	54.829.930	61.429.930
82 Ressourceforløb og jobafklaringsforløb	34.574.574	36.215.950	37.515.950
83 Ledighedsydelse	17.179.331	18.500.890	18.500.890
I alt	134.099.606	132.761.260	138.561.260

80 Revalidering

Beskrivelse af området:

Revalidering er også omfattet af den nye refusionsomlægning, hvor det nuværende system med mange forskellige refusionssatser erstattes af en ny model, hvor refusionen aftrappes over tid.

Råderumsforslag 2017 – I samarbejde med konsulentvirksomheden Mploy bliver der foretaget en nøje gennemgang af arbejdsprocesserne i jobcentret. En trimning af arbejdsgangene forventes bl.a. at medføre en hurtigere afslutning af sagerne og dermed en større statsrefusion. Af det samlede provenu på 4,2 mio. kr. udgør revalidering 0,280 mio. kr.

Den beregnede refusion for 2017 – 21,6 % - fortsætter uændret i 2018.

Udover budgettet til revalidering er der budgettet til den kommunale pulje til etablering af fleksjob – 0,451 mio. kr.

Beskrivelse af ændringer:

Budgetforudsætningen for 2017 med 135 årsværk reduceres til 120 årsværk jævnfør det nuværende niveau og budgettet for 2018 **reduceres med 2,1 mio. kr.**

81 Løntilskud, fleksjob.

Beskrivelse af området – fleksjob:

Fleksjob er også omfattet af den nye refusionsomlægning, hvor det nuværende system med mange forskellige refusionssatser erstattes af en ny model, hvor refusionen aftrappes over tid.

Det særlige ved fleksjob, er, at der er etableret en overgangsordning for alle fleksjob bevilget før 1.7.2014, som fortsætter på den oprindelige og store refusion på 65 %.

Budgetforudsætningen for 2017 var i alt 750 årsværk, men tildelingen af nye fleksjob har været større end forventet, og ud fra afgangsmønstret for de gamle fleksjob og de nye efter 1.7.2014, er budgetforudsætningen for 2018:

- Fleksjob bevilget før 1.7.2014 med 65 % refusion ca. 560

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

- Nye bevilget efter 1.7.2014 med 20 % refusion ca. 250
- I alt **ca. 810**

En del af refusionsomlægningen fra 2016, er, at etablering af fleksjob tilgodeses med et særligt fleksbidrag, der beregnes i.f.t. flekstilskud og modtagerens arbejdsindtægt. Med et årligt tilskud på anslået 45.000 kr. og 250 årsværk kan der beregnes et tilskud på 11,250 mio. kr.

Endvidere er der et budget i 2017 på 2,148 mio. kr. til **skånejobs**, løntilskud til førtidspensionister – fortsætter uændret i 2018.

Råderumsforslag 2017 – I samarbejde med konsulentvirksomheden Mpjoy bliver der foretaget en nøje gennemgang af arbejdsprocesserne i jobcentret. En trimning af arbejdsgangene forventes bl.a. at medføre en hurtigere afslutning af sagerne og dermed en større statsrefusion. Af det samlede provenu på 4,2 mio. kr. udgør fleksjob 0,285 mio. kr.

Med den ekstra refusion på 0,285 mio. kr. er refusionsprocenten beregnet til 21 % - fortsætter uændret i 2018.

Beskrivelse af ændringer:

Det væsentlige større antal fleksjob budgetteret for 2018 – 810 årsværk – mod budgetforudsætningen på 750 årsværk for 2017 betyder en **udvidelse på i alt 6,6 mio. kr.**

82 Ressourceforløb og jobafklaringsforløb

Ressourceforløb.

Beskrivelse af området:

Ressourceforløb er også omfattet af den nye refusionsomlægning, hvor det nuværende system med mange forskellige refusionssatser erstattes af en ny model, hvor refusionen aftrappes over tid.

Siden 2013 i forbindelse med aftalen om reform af førtidspension og fleksjob, har det nyetablerede rehabiliteringsteam behandlet alle sager, inden der træffes afgørelse om ressourceforløb, fleksjob og førtidspension.

Det forventes, at inden for de næste år vil der fortsat være en tilgang til ordningen og derefter vil tilgangen af nye ressourceforløb blive udlignet med afgang.

Budgetforudsætningen for 2017 155 årsværk udvides til 170 årsværk for 2018.

Vedrørende aktiveringsudgifter fortsætter budgettet for 2017 uændret i 2018 – 3,420 mio. kr.

Råderumsforslag 2017 – I samarbejde med konsulentvirksomheden Mpjoy bliver der foretaget en nøje gennemgang af arbejdsprocesserne i jobcentret. En trimning af arbejdsgangene forventes bl.a. at medføre en hurtigere afslutning af sagerne og dermed en større statsrefusion. Af det samlede provenu på 4,2 mio. kr. udgør ressourceforløb 0,240 mio. kr.

Den beregnede refusion for 2017 – 22,1 % - fortsætter uændret i 2018.

Beskrivelse af ændringer:

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Flere årsværk fra 155 til 170 betyder en **udvidelse på 1,8 mio. kr.**

Jobafklaringsforløb.

Beskrivelse af området.

Den nye sygedagpengereform pr. 1.7.2014 betyder bl.a., at efter 22 ugers sygefravær, skal der foretages en revurdering, og for personer, der ikke kan forlænges på sygedagpenge og fortsat er uarbejdsdygtig, skal sagen behandles i rehabiliteringsteamet med henblik på at overgå til et jobafklaringsforløb.

Jobafklaringsforløb er også omfattet af den nye refusionsomlægning, hvor det nuværende system med mange forskellige refusionssatser erstattes af en ny model, hvor refusionen aftrappes over tid.

Vedrørende aktiveringsudgifter fortsætter budget 2017 uændret i 2018 – 1,222 mio. kr.

Råderumsforslag 2017 – I samarbejde med konsulentvirksomheden Mpjoy bliver der foretaget en nøje gennemgang af arbejdsprocesserne i jobcentret. En trimning af arbejdsgangene forventes bl.a. at medføre en hurtigere afslutning af sagerne og dermed en større statsrefusion. Af det samlede provenu på 4,2 mio. kr. udgør jobafklaringsforløb 0,195 mio. kr.

Den beregnede refusion for 2017 – 21,7 % - fortsætter uændret i 2018.

Beskrivelse af ændringer.

Budgetforudsætningen for 2017 med 140 årsværk reduceres til 135 årsværk jævnfør det nuværende niveau og budgettet for 2018 **reduceres med 0,5 mio. kr.**

83. Ledighedsydelse.

Beskrivelse af området.

Ledighedsydelse er også omfattet af den nye refusionsomlægning, hvor det nuværende system med mange forskellige refusionssatser erstattes af en ny model, hvor refusionen aftrappes over tid.

Det særlige ved ledighedsydelse, er, at der er etableret en overgangsordning, hvor personer der er visiteret i perioden 1.1.2013-30.6.2014 forbliver på de gamle refusionsregler.

Råderumsforslag 2017 – I samarbejde med konsulentvirksomheden Mpjoy bliver der foretaget en nøje gennemgang af arbejdsprocesserne i jobcentret. En trimning af arbejdsgangene forventes bl.a. at medføre en hurtigere afslutning af sagerne og dermed en større statsrefusion. Af det samlede provenu på 4,2 mio. kr. udgør ledighedsydelse 0,130 mio. kr. Den beregnede refusion for 2017 – 21 % - fortsætter uændret i 2018.

Budgetforudsætninger for 2018:

- Ingen refusion 1 årsværk
- 30 % refusion – passive 45 årsværk
- 50 % refusion – aktive 5 årsværk
- Nye refusionsregler 81 årsværk
- I alt **132 årsværk**

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Beskrivelse af ændringer:

Budgettet for 2017 fortsætter uændret i 2018.

Alle bevillinger her er omfattet af budgetgarantien undtagen fleksjob.

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration
Hovedkonto: 05 Sociale opgaver og beskæftigelse
Hovedfunktion: 68 Arbejdsmarkedsforanstaltninger

	Regnskab 2016	Budget 2017	Budget 2018
90 Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats.	26.952.081	22.085.920	21.735.920
91 Beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige	6.273.718	6.655.630	6.655.630
95 Løntilskud til ledige ansat i kommuner	810.179	1.556.920	1.206.920
96 Servicejob	0	0	0
97 Seniorjob for personer over 55 år	4.802.339	4.393.210	4.173.210
98 Beskæftigelsesordninger	1.416.822	1.797.300	1.197.300
I alt	40.255.139	36.488.980	34.968.980

90 Driftsudgifter til beskæftigelsesindsats

Beskrivelse af området.

Alle driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats er samlet her:

- Forsikrede ledige
- Kontant- og uddannelseshjælpsmodtagere inkl. Varde Blomstrer & /Koppen/Igenbrug
- Revalidender
- Sygedagpengemodtagere
- Ledighedsydelsesmodtagere
- & 6 ugers jobrettet uddannelse
- Mentorbudget.

Forudsætninger for områdets budgettal:

Den nye refusionsmodel, hvor refusionen aftrappes over tid betyder, at kommunerne får et stærkt incitament til at iværksætte en tidlig indsats, der kan få borgeren i varig beskæftigelse og væk fra langvarig offentlig forsørgelse.

Med organisationsændringen fra januar 2016 blev Kompetencecentret nedlagt og jobcentrets interne indsatser fordelt på de andre eksisterende teams / målgrupper.

Det vil sige, at jobcentrets interne tilbud som virksomhedskonsulenter, støtte til ansøgninger, aktiv jobsøgning, korte vejlednings- og afklaringsstilbud arbejder side om side med myndighedsindsatsen i jobcentrets forskellige teams, hvilket giver en stor fleksibilitet i forhold til at skræddersy den rette indsats.

Udover den interne indsats køber Jobcentre Varde også hos eksterne aktører.

Køb ved ekstern aktør foretages alene når der er behov for særlig tilrettelagte projekter som f.eks. en særlig indsats for unge på uddannelseshjælp.

De kommunale beskæftigelsesudgifter er omfattet af 2 driftsrammer, hvor staten inden for denne ramme yder 50 % refusion.

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

- Ramme 1 – 11.190 kr. pr. årsværk – vedrører kontanthjælpsmodtagere og forsikrede ledige.
- Ramme 2 – 9.940 kr. pr. årsværk – vedrører revalidering, sygedagpenge og ledighedsydelse.

Varde Kommunes udgifter er – som for de fleste kommuner – over de 2 rammer, og dermed er der ikke fuld refusion med 50 %.

Ændringer ved budgetvedtagelse for 2016 som indgår i det nuværende budget.

1. Finansloven for 2016.

Jævnfør finanslovsaftalen for 2016 blev der vedtaget ændrede og mindre krav til mentorindsats, sammenlægning af refusionsrammer for aktiv indsats og mentorer og målretning af den aktive indsats mod virksomhederne.

Varde Kommunes andel af besparelsen blev beregnet til 5,5 mio. kr. svarende til den mindre statsrefusion for den aktive indsats og mentorer.

Det tilrettede driftsbudget til aktive forløb fremgår af skemaet på næste side.

2. Kommunale beslutninger.

Råderumsforslag 6. – Vedrørende beskæftigelsesindsatsen for sygedagpenge investeres der 0,5 mio. kr. til køb af tilbud ved anden aktør her (yderligere 0,5 mio. kr. på Konto 6, Økonomiudvalget). Den tidlige og målrettede indsats på sygedagpengeområdet betyder en samlet besparelse på 1 mio. kr. netto (2 mio. kr. vedrørende sygedagpenge).

Råderumsforslag 7. – Større fleksibilitet mellem den aktive indsats på Konto 5.90 og Konto 6, Økonomiudvalget betyder øget effektivitet og en besparelse på ydelser (kontanthjælp, forsikrede ledige, ledighedsydelse) på i alt 0,750 mio. Kr.

Forudsætningen for denne besparelse, er en budgetomplacering fra bevillingen her til Konto 6, Økonomiudvalget på 2,5 mio. kr.

Et samlet overblik over totalbudgettet for den kommunale beskæftigelsesindsats:

Eksterne:	Mio. kr.
Forsikrede ledige	3,584
Hjemtagelse af puljetilskud	-0,713
Kontanthjælp	1,785
Uddannelseshjælp	3,948
- Koppen/Igenbrug	0,344
- Budgettilførsel fra B&U udvalg:	
- 4 ekstra pladser produktionsskolen	0,360
- Coachende samtaler ved PPR	0,411
Sygedagpenge	2,425
Ledighedsydelse	1,255
Revalidering	5,074
6 ugers selvvalgt uddannelse, forsikrede ledige	1,913
Godtgørelse til udgifter ved aktivering, primært befordring	0,647
Mentorer i alt	4,611
I alt	25,644

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Kompetencecentret:	
Forsikrede ledige	1,398
Kontant- og uddannelseshjælp (fælles udgifter)	7,115
Kontanthjælp – intern afregning for forløb for integration, ressourceforløb, jobafklaring samt produktsalg	-4,010
Kontanthjælp, Varde Blomstrer	0,394
Sygedagpenge	4,654
Ledighedsydelse	1,152
Revalidering	0
I alt	10,703
Samlet udgiftsbudget	36,347
Refusion	-14,612
Nettoudgift	21,735

Beskrivelse af ændringer.

Det 3-årige brobygningsprojektet (2015-2017) til en ekstra indsats for 18-29 årige ophører fra 2018 og budgettet **reduceres med 0,750 mio. kr.**

De afsatte midler for de 3 år blev finansieret med en mindre udgift til uddannelseshjælp.

De indregnede besparelser med færre årsværk vedrørende uddannelses- og kontanthjælp, sygedagpenge & revalidering for budget 2017 og 2018 betyder en mindre refusionsramme og dermed mindre refusion.

Refusionsrammen reduceres med ca. 75 årsværk svarende til en **mindre refusion på 0,4 mio. kr.**

Samlet ændring er en **reduktion på 0,350 mio. kr.**

Bevillingen er omfattet af budgetgarantien.

91 Beskæftigelsesindsats forsikrede ledige

Beskrivelse af området:

Budgettet for 2018 afventer udmeldingerne om beskæftigelsestilskuddet, som er basis for udgiftsbudgettet på de 2 bevillinger:

- Konto 5.78, Dagpenge.
- Konto 5.91, Beskæftigelsesindsats (løntilskud, hjælpemidler, personlig assistance til handicappede – bevillingen her).

Beskæftigelsestilskuddet udmeldes ca. 1.7.2017 – budgetforslag er parat til mødet i august.

95 Løntilskud forsikrede ledige

Beskrivelse af området:

- **Løntilskud til forsikrede ledige ansat i kommunerne.**
Lønnen konteres her og derefter foretages der en omkontering jfr. et statsligt timetilskud til tidligere omtalte bevilling konto 5.91, Løntilskud kommunale arbejdsgivere.

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Det eneste, der bevares på bevillingen her, er de normale arbejdsgiverudgifter som ATP, pension og feriepenge, der ikke er refusionsberettiget.
Antal løntilskud er nedadgående og er på 10-15 personer.

Beskrivelse af ændringer.

Budgettet **reduceres med 0,350 mio. kr.** grundet de færre modtagere.

97 Seniorjob

Beskrivelse af området:

- **Seniorjob.**

Ordningen vedrører personer over 55 år, der har mistet retten til dagpenge, som følge af, at ret til forlængede dagpenge er ophævet. Kommunen skal tilbyde ansættelse på normale overenskomstmæssige vilkår – gennemsnitsudgift ca. 315.000 kr. – og et statsligt tilskud på ca. 140.000 kr. Dermed en kommunal egen udgift på ca. 175.000 kr. pr. årsværk.

- **Råderumsforslag 2017** – Lovgivningen giver mulighed for at igangsætte en aktiv formidlingsindsats over for denne målgruppe og dermed undgå kommunal ansættelse. Den nye formidlingsindsats gælder kun for de kommende seniorjobbere.

Beskrivelse af ændringer.

Jævnfør råderumsforslaget indregnes der en **reduktion på 0,220 mio. kr. for budget 2018** svarende til 1 årsværk (også reduceret med 1 årsværk for 2017) - ca. 25 årsværk for budget 2018.

98 Beskæftigelsesordninger

Beskrivelse af området:

Der er følgende budgetbevillinger for 2018 - brutto/før refusion:

• Godtgørelse til særligt udsatte unge i virksomhedspraktik	0,107 mio. kr.
• Vejledning og opkvalificering af unge 15-17 årige	0,053 mio. kr.
• Udgifter til hjælpemidler/befordring	0,827 mio. kr.
• Løntilskud, restlønudgift f. kontanthjælpsmodtagere	0,077 mio. kr.
• Jobrotation	1,610 mio. kr.
• *Løntilskud uddannelsesaftaler, ledige – 100 % refusion	1,000 mio. kr.
• *Løntilskud uddannelsesaftaler, beskæftiget – 100 % ref.	1,107 mio. kr.

* Råderumsforslag for 2016 som fortsat er aktuel i 2017.

Løntilskud uddannelsesaftaler (voksenlærlingeforløb) vedrører Råderumskataloget, forslag nr. 4. Etablering af 20 voksenlærlingeforløb (100 % statsrefusion) medfører besparelse på 2,4 mio. kr. for forsikrede ledige og 0,2 mio. kr. for kontanthjælp.

Der investeres 1 årsværk 0,4 mio. Konto 6, Økonomiudvalget og dermed er den samlede besparelse 2,2 mio. kr.

Beskrivelse af ændringer:

Ordningen med jobrotation er ikke så aktuel i Varde Kommune grundet den lave ledighed her og samtidig er der sket regeljusteringer, så målgruppen er mindre.

Varde Kommune
Bemærkninger
Budget 2018

Budgettet reduceres fra 3,110 mio. kr. til 1,610 mio. kr. – **en reduktion på 0,6 mio. kr. efter refusion.**

Løntilskud, uddannelsesaftaler til ledige, reduceres fra 4,059 mio. kr. til 1 mio. kr. af samme årsager.

Får ingen kommunaløkonomisk betydning, da der er 100 % statsrefusion.

Bilag: 428.1. Nøgletal for arbejdsmarkedet-Sydjylland-juni-2017.pdf

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: 17. august 2017 - Kl. 8:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 118864/17

Nøgletal for arbejdsmarkedet RAR Sydjylland

juni 2017

Forord

Beskæftigelsesområdet er omfattende og har stor betydning. Mange borgere er i kontakt med beskæftigelsessystemet, og der er en vifte af ydelser og indsatser, som administreres af jobcentre og a-kasser.

Det regionale samarbejde er afgørende for en virksomhedsindsats til gavn for både borgere og virksomheder. Det er vigtigt, at både RAR-medlemmer og andre aktører ift. den regionale beskæftigelsespolitik og indsats har et vidensgrundlag for at kunne forstå, udvikle og koordinere de indsatser, der er behov for regionalt.

Notatet skal sammen med hjemmesiderne rar-bm.dk, jobindsats.dk og star.dk bidrage til at skabe et fælles vidensgrundlag for RAR-medlemmerne samt øvrige interessenter i den sydjyske beskæftigelsesindsats.

Notatet skal gøre det nemmere at vurdere og diskutere, hvordan det går med beskæftigelsesindsatsen i det regionale arbejdsmarkedsområde (RAR). Notatet bør læses sammen med oversigtsnotatet over status på reformer og indsats i Sydjylland, hvor der gives et overblik over bl.a. jobcentrenes målgrupper på offentlig forsørgelse.

Indhold: Status og overblik på arbejdsmarkedet

- Notatet indleder med at vise udviklingen i lønmodtagerbeskæftigelsen samlet og fordelt på RAR-områder samt på brancher.
- Afsnittet om jobomsætningen giver et billede af, hvor mange jobåbninger der er i området.
- Dernæst følger et overblik over rekrutteringssituationen, hvor der først vises udvalgte tal fra rekrutterings-surveyen, samt den seneste udvikling i ledigheden.
- Til sidst vises de seneste forventninger til udviklingen på arbejdsmarkedet, herunder ledighedsudviklingen, beskæftigelsesudviklingen og arbejdsstyrken.

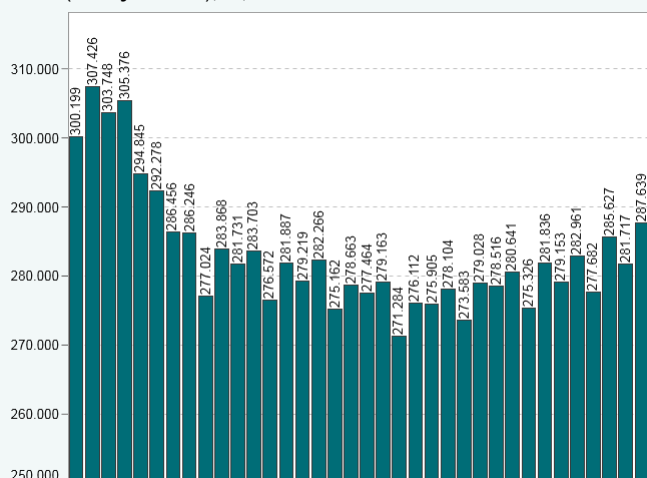
Begreber og definitioner – se bagerst i notatet

Beskæftigelsesområdet kan være komplekst. Tit har begreber og definitioner stor betydning for de tal, der præsenteres, og hvad det er for konklusioner, der kan drages. Vi har valgt at medtage centrale definitioner bagerst i notatet. Til alle figurer er benyttet data fra Jobindsats.dk

Oversigtsnotatet udarbejdes af STAR/Arbejdsmarkedskontor Syd til alle faste møder i RAR.

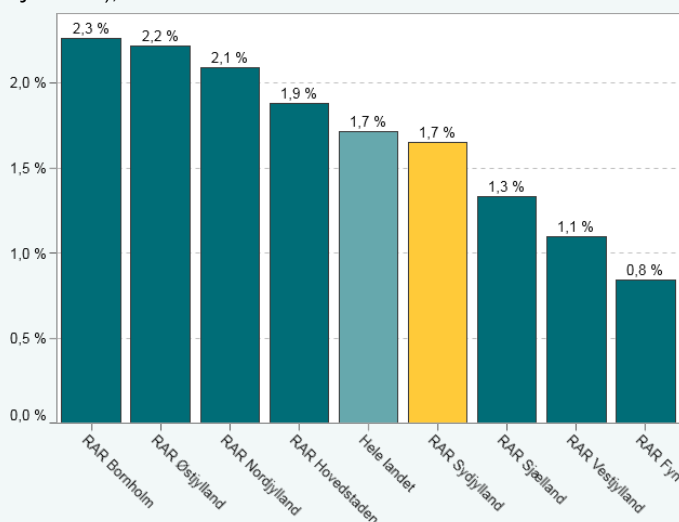
Udviklingen i beskæftigelsen

Fig. 1: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i Sydjylland (arbejdssted), 1. kvartal 2008 - 4. kvartal 2016

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger

Fig. 2: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere (arbejdssted), 4. kvartal 2015 - 4. kvartal 2016

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger

Tabel 1: Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere i Sydjylland opgjort på branche (arbejdssted), 4. kvartal 15 - 4. kvartal 16

Brancher	4. kvartal 2015	4. kvartal 2016	Udvikling i antal 4K 15 - 4K 16	Udvikling i procent 4K 15 - 4K 16
Alle erhverv	282.961	287.639	4.678	1,7%
Bygge og anlæg	17.953	18.667	714	4,0%
Ejendomshandel mm.	3.151	3.203	52	1,7%
Erhvervs-service	23.816	24.584	768	3,2%
Finansiering og forsikring	5.880	5.881	1	0,0%
Handel og transport mv.	68.213	69.271	1.058	1,6%
Industri mm.	58.003	59.541	1.538	2,7%
Information og komm.	3.947	4.100	153	3,9%
Kultur og anden service	8.465	8.603	138	1,6%
Landbrug mm.	7.210	7.121	-89	-1,2%
Offentlige erhverv	86.303	86.657	354	0,4%

Kilde: DanmarksStatistik (LBESK31) og egne beregninger.

Note: Beskæftigelsesstallene er baseret på e-indkomst og omfatter dermed kun lønmodtagere. Da data er fra Danmarks Statistik, kan de ikke sammenlignes med tal på jobsindsats.

Beskæftigelsen i Sydjylland fortsætter sin stigende tendens. Som figur 1 viser, er den sydjyske beskæftigelse det seneste år steget med 4.678 fuldtidsbeskæftigede. Det svarer til en stigning på 1,7 pct.

Sydjylland har det seneste år dermed den samme udvikling som landsgennemsnittet, men er også den region med den 4. mindste relative stigning i beskæftigelsen det seneste år. Fyn, Sjælland og Vestjylland har mindre vækst. Figur 2 viser, at beskæftigelsen udvikler sig lidt forskelligt i landsdelene i Danmark. Det er især områderne med de helt store byer, der har størst fremgang i beskæftigelsen. Det er København og Østjylland, og årsagen er blandt andet, at der er størst fremgang i den private service, der især er koncentreret omkring de største byer.

Samlet set er beskæftigelsen på landsplan stigende det seneste år med 1,7 pct. eller 37.600 flere fuldtidsbeskæftigede.

Der er fremgang i beskæftigelsen efter bopæl i alle kommuner i Sydjylland. Det vil sige, at der er stigende beskæftigelse for alle kommuners borgere. Ser vi på udviklingen efter antal arbejdspladser (arbejdssted) i kommunerne, er der lidt større forskelle. Der ses fremgang i Billund, Vejle, Haderslev, Kolding, Aabenraa, Vejen, Fredericia og Varde – mens antallet af arbejdspladser i det seneste år er gået tilbage i Middelfart, Tønder, Sønderborg og Esbjerg/Fanø. (4. kv. 2016)

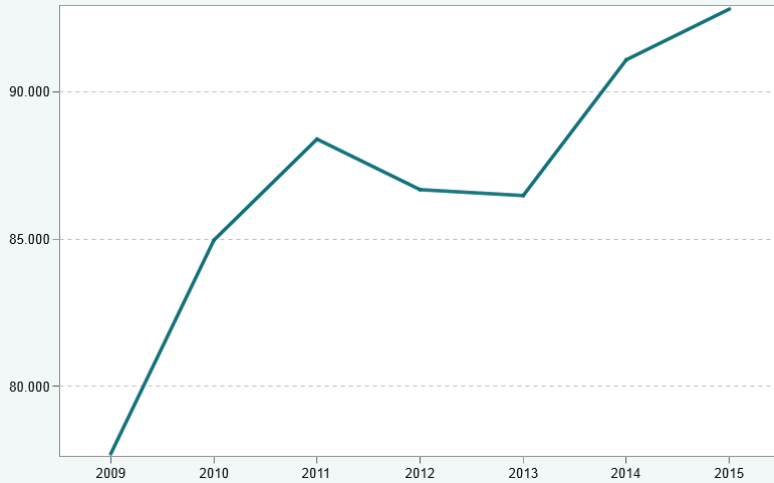
Ser vi i tabel 1 udviklingen i beskæftigelsen fordelt på brancher i det seneste år, ses de største stigninger i beskæftigelsen i Sydjylland inden for industri, handel/transport, erhvervs-service og bygge/anlæg.

Det er kun landbrug, der oplever tilbagegang i beskæftigelsen, mens eks. den offentlige sektor, der igennem en periode har haft en svagt faldende tendens, i den seneste måling har en mindre stigning det seneste år, jf. tabel 1.

Der forventes også i de kommende år en vækst i beskæftigelsen i Sydjylland. Der ventes en vækst på 1,4 pct. frem mod 2017, svarende til godt 2.800 personer. De største stigninger forventes inden for privat service, herunder også handel, men der forventes også stigninger inden for industrien og bygge/anlæg.

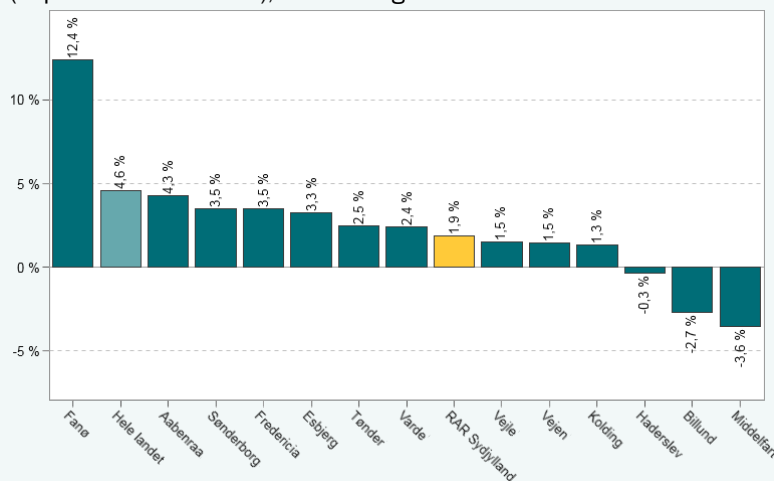
Jobomsætning

Fig. 3: Udvikling i jobomsætningen i RAR-Syddjylland opgjort pr. år (2009-2015)

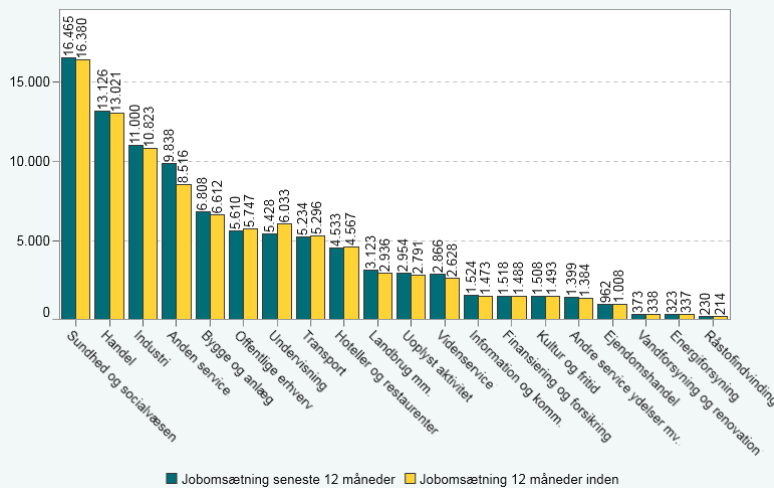
Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Fig. 4: Udvikling i jobomsætningen fordelt på kommuner, seneste år (sept. 2015-okt. 2016), sammenlignet med 12 måneder forinden

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Fig. 5: Jobomsætningen i RAR-Syddjylland fordelt på brancher, seneste år (sept. 2015-okt. 2016), sammenlignet med 12 måneder forinden

Kilde: Jobindsats.dk og egne beregninger (særkørsel)

Både under høj- og lavkonjunkturer er der en høj jobomsætning på det danske arbejdsmarked. I hele landet er der årligt mellem 650.000-745.000 jobåbninger.

I Syddjylland har der siden 2009 været mellem 75- og 93.000 jobåbninger. Som figur 3 viser, har jobomsætningen været stigende fra 2014-15.

Den årlige jobomsætning har – bortset fra 2012-13 – været stigende siden 2009, og jobomsætningen, og dermed aktiviteten på det sydjyske arbejdsmarked, er i dag i omegnen af 20 pct. større end lige efter krisen.

Den største relative stigning i jobomsætningen finder sted i Fanø, Aabenraa, Sønderborg, Fredericia og Esbjerg. Haderslev, Billund og Middelfart oplever en mindre tilbagegang i det seneste år.

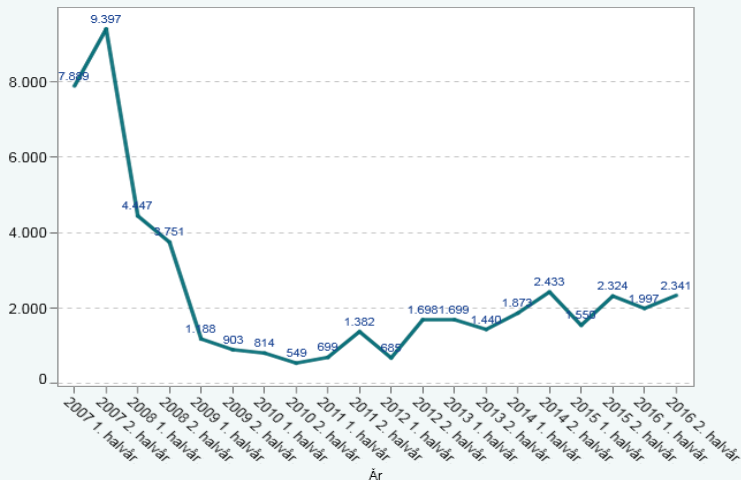
Alle kommunerne har dog en markant fremgang i jobomsætningen siden 2009.

Samlet set har der det seneste år i Syddjylland været en stort set uændret udvikling i jobomsætningen med en stigning på 1,9 pct., hvilket svarer til 1.700 flere jobåbninger.

Fordelt på brancher er jobomsætningen i Syddjylland størst inden for den offentlige sektor samt bl.a. brancherne handel, industri og bygge/anlæg – og der ses ligeledes en lille fremgang i jobomsætningen i de største brancheområder i forhold til samme periode året før. Dog en lille tilbagegang i brancherne offentlige erhverv, undervisning, transport og hotel/restauration.

Rekrutteringssituationen på arbejdsmarkedet

Fig. 6: Udvikling i forgæves rekrutteringer (mangel), 1 halvår 2007 – 2. halvår 2016, RAR Sydjylland

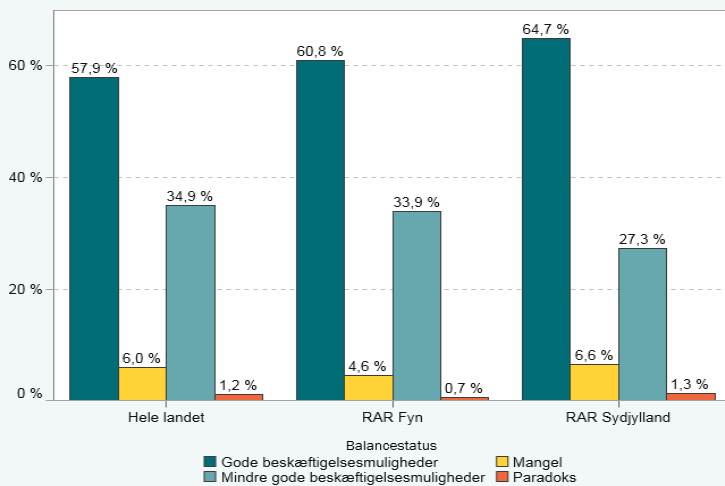
Kilde: Star rekrutteringssurvey, 2007-2016

Tabel 2: Forgæves rekrutteringer opgjort på brancher, RAR-Sydjylland, efterår 2016

Branche	Antal	Pct. ift. beskæftigede
Bygge og anlæg	514	2,4
Industri	315	0,6
Handel	313	0,5
Sundhed og socialvæsen	206	0,3
Landbrug, skovbrug og fiskeri	183	1,2
Hotel og restauration	160	1,2
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	137	0,8
Transport	131	0,6
Vidensservice	80	0,5
Undervisning	69	0,3
Information og kommunikation	63	1,2
Finansiering og forsikring	60	0,9

Kilde: Star rekrutteringssurvey, efterår 2016

Fig. 7: Andel stillingskategorier efter balancestatus i Arbejdsmarkedsbalancen, efterår 2016

Kilde: Arbejdsmarkedsbalancen og rekrutteringssurvey, efterår 2016

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering udarbejder hvert halvår Arbejdsmarkedsbalancer for hvert af de 8 RAR-områder.

Rekrutteringsproblemerne på landsplan svarer til, at virksomhederne måtte opgive at ansætte de ønskede medarbejdere til 19.800 stillinger. Det svarer til 0,7 procent af den samlede beskæftigelse i Danmark – og der ses en stigende udvikling. Der er omkring 650.000-750.000 jobåbninger årligt på det danske arbejdsmarked. Set i forhold hertil udgør antallet af forgæves rekrutteringer i efteråret 2016 således en begrænset andel.

I Sydjylland var der i efteråret 2016 2.341 forgæves rekrutteringer. Det er en uændret udvikling i forhold til den samme periode året før. Samlet oplever hele landet en stigning på 10 pct. Omfanget i Sydjylland svarer til 0,6 pct. af den samlede sydjyske beskæftigelse og er således lige under omfanget for hele landet.

I Sydjylland er der virksomheder inden for nogle erhvervsgrupper, der har sværere ved at rekruttere end andre.

Som det fremgår af tabel 2, ses det største antal forgæves rekrutteringer i branchen bygge og anlæg med 514 forgæves rekrutteringer. Det svarer til en andel på 2,4 pct. af beskæftigelsen i branchen.

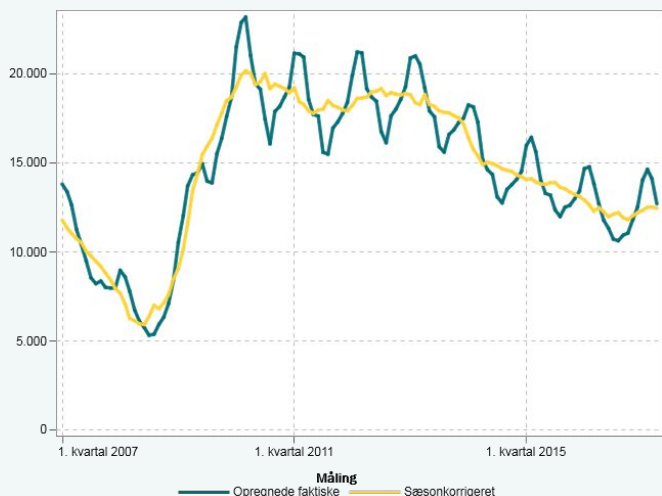
Herefter følger Industri med 315 forgæves rekrutteringer og handel med 313 forgæves rekrutteringer.

Figur 7 viser, hvordan jobmulighederne aktuelt er for ca. 850 stillingsbetegnelser i Sydjylland via Arbejdsmarkedsbalancen, hvor de enkelte stillingsbetegnelser placeres i fire forskellige kategorier fra mindre gode beskæftigelsesmuligheder til mangelområder.

Baggrunden for balancen er at sammenholde statistiske oplysninger om ledighed, mangel på arbejdskraft, beskæftigelse og jobåbninger på det regionale arbejdsmarked. Arbejdsmarkedsbalancen viser, at størstedelen af stillingsbetegnelserne på det sydjyske arbejdsmarked er placeret i kategorierne gode beskæftigelsesmuligheder eller mangel, mens kun 27,3 pct. er placeret i mindre gode beskæftigelsesmuligheder. Det er en lavere andel end niveauet for hele landet og skal bl.a. ses i lyset af den lave ledighed, der ses i Sydjylland, sammenlignet med landsniveauet.

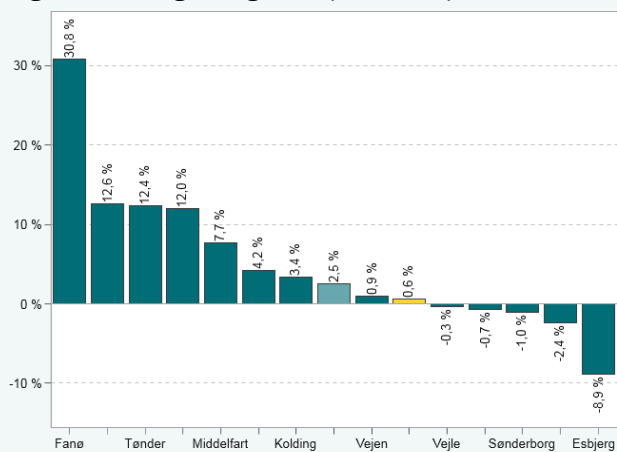
Udvikling i ledigheden

Fig. 8: Udvikling i bruttoledigheden i RAR Syddjylland, sæsonkorrigeret og faktisk antal ledige, 1 kvrt 2007 – 1 kvrt 2017

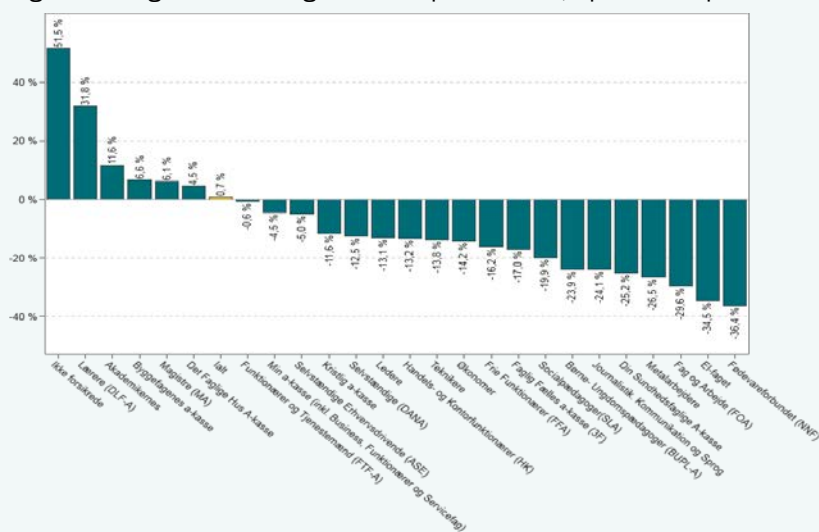
Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Fig. 9: Udvikling i ledighed, april 16 – april 17

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Fig. 10: Ledighedsudviklingen fordelt på a-kasser, april 16 – april 17

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger

Ledigheden har de seneste år været faldende i Syddjylland. I figur 8 kan den sæsonkorrigerede ledighed ses. Her fremgår det, at den sæsonkorrigerede ledighed er faldet med 78 personer fra marts til april 2017 i RAR Syddjylland. Den sæsonkorrigerede ledighed er nu på 12.451 personer eller 3,7 pct. af arbejdsstyrken i RAR Syddjylland.

RAR Syddjylland har med 3,7 pct. ledige i arbejdsstyrken en ledighed, der ligger under landsgennemsnittet for den sæsonkorrigerede ledighed på 4,3 pct.

Figur 9 viser udviklingen i den faktiske bruttoledighed fordelt på kommuner i Syddjylland i det seneste år. I RAR Syddjylland er der i april 2017 i alt 12.980 bruttoledige eller 3,7 pct. af arbejdsstyrken. Der har været en stigning på 83 fuldtidspersoner i det seneste år i Syddjylland, svarende til en stigning på 0,6 pct. Den stigende udvikling skyldes i vid udstrækning, at integrationsborgere fra midten af sidste år som udgangspunkt vurderes som jobparate. De tæller derfor med i ledigheden og giver en stigende effekt.

I hele landet har der i bruttoledigheden været en stigning på 2.800 ledige, svarende til 2,5 pct., og ledighedsprocenten er nu på 4,2 pct. af arbejdsstyrken.

I RAR Syddjylland har Varde og Billund den laveste ledighed, mens Fanø har den højeste. Esbjerg har det største fald i ledigheden på 8,9 pct.

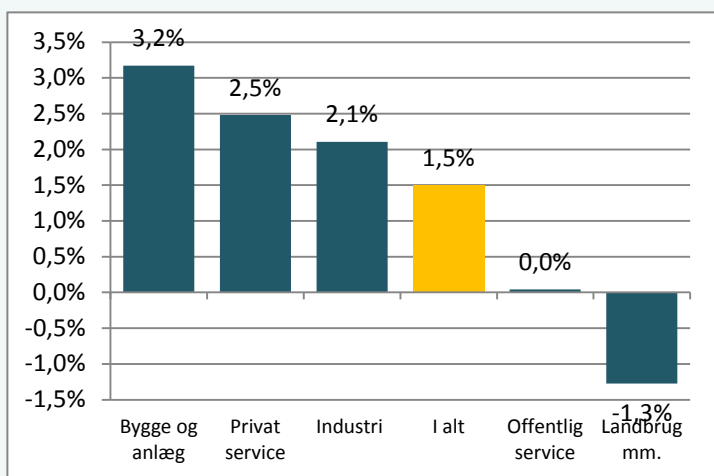
Der har været et samlet fald i de forsikrede ledige på 12,9 pct. i det seneste år.

Ser man i figur 10 på udviklingen for de forskellige a-kasser, så har størsteparten af a-kasserne faldende ledighed. Det er kun hos Magistrene, Det Faglige Hus, Akademikernes samt Lærere (DLF-A) og Byggefagernes a-kasse, der ses en stigende ledighed. Ledigheden er i forvejen meget lav for flere af disse a-kasser.

De største absolutte fald i ledigheden ses for 3F. Her faldt ledigheden med godt 360 fuldtidsledige. FOA følger efter med et fald på 210 fuldtidsledige personer.

Forventninger til ledighed og beskæftigelse (fremskrivninger)

Fig. 11: Fremskrivning af beskæftigelsen fordelt på sektor, fremskrivning fra 2016-18

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

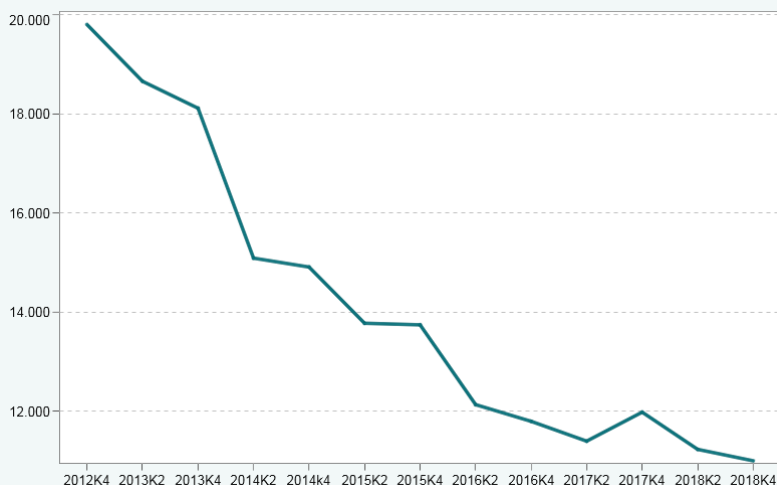
Af figur 11 fremgår det, at der frem til år 2018 forventes en stigning i beskæftigelsen på godt 5.490 beskæftigede. Det svarer til en samlet stigning i perioden på 1,5 pct.

Det er overvejende den private servicesektor, som tegner sig for denne stigning i beskæftigelsen. Her forventes det, at der kommer ca. 3.690 flere i job.

Derudover er der også fremgang i beskæftigelsen i henholdsvis industri og i bygge-/anlægssektoren. Udviklingen skal ses i en forventning om fremgang i den danske økonomi med stigende indenlandsk forbrug og stigende eksport. Eksporten udgør fortsat en væsentlig drivkraft bag fremgangen i prognoseperioden.

Der er desuden en uændret udvikling i den offentlige sektor i perioden. Endelig ventes der et lille fald i beskæftigelsen i landbrugssektoren på 1,3 pct.

Fig. 12: Udvikling i ledigheden for RAR-området, fremskrivning fra 4. kvartal 2016 – 4. kvartal 2018

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Ser man nærmere på fremskrivningen af ledigheden, så forventes denne at falde i takt med, at der sker en stigning i beskæftigelsen. Det fremgår af figur 12, at ledigheden fra 2016 til 2018 ventes at falde med ca. 800 bruttoledige, hvilket svarer til et fald på ca. 7 pct.

Ser man i tabel 3 nærmere på, hvordan ledigheden forventes at udvikle sig fordelt på a-kasser, så kan det ses, at de største absolutte fald forventes hos 3F og HK samt FOA.

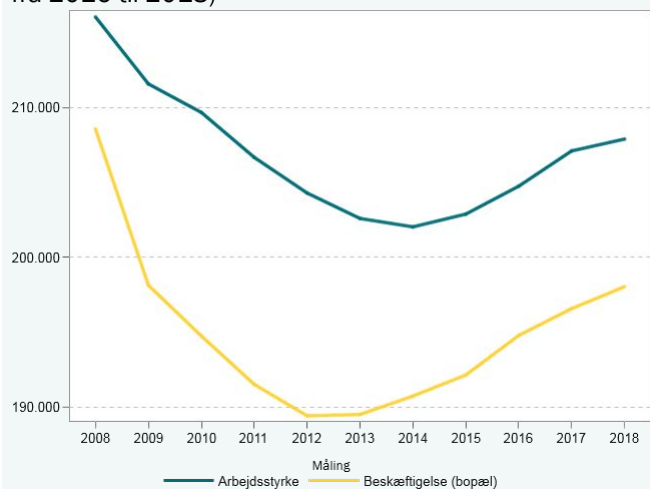
Tabel 3: Fremskrivning af ledigheden fordelt på a-kasser, fremskrivning fra 4. kvartal 2016 til 4. kvartal 2018

	2016K4	2018K4	Udvikling 4-16 til 4-18	
Akademikere	632	627	-4	-1%
Byggefag	96	73	-23	-24%
Fag og Arbejde	729	668	-61	-8%
Faglig Fælles A-kasse (3F)	1.745	1.431	-314	-18%
Funktionærer og tjenestemænd	944	885	-59	-6%
Handels- og Kontorfunktionærer (HK)	980	895	-85	-9%
Ikke forsikrede	2.507	2.558	51	2%
Metalarbejdere	340	306	-35	-10%
Nærings- og nydelsesmiddelindustrien	106	61	-45	-42%
Selvstændige	721	686	-35	-5%
Tekniske funktionærer	802	784	-18	-2%
Øvrige A-kasser	2.190	2.020	-170	-8%
I alt	11.792	10.994	-798	-7%

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Arbejdsstyrke

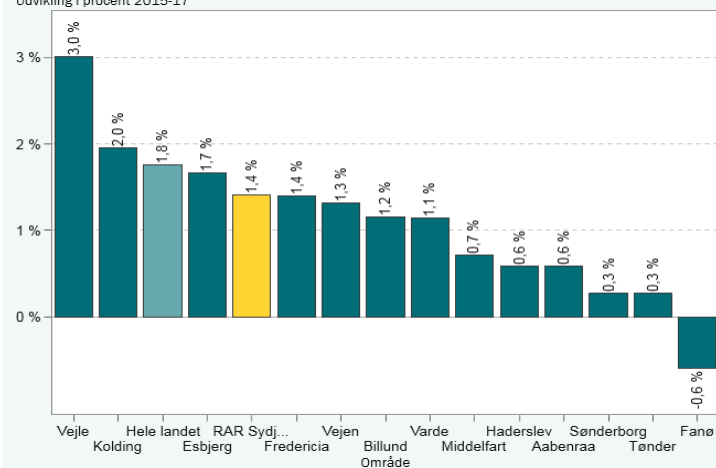
Fig. 13: Udvikling i arbejdsstyrken og beskæftigelsen (fremskrivning fra 2016 til 2018)

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Fig. 14: Fremskrivning af arbejdsstyrken på RAR-område og kommuner, 2016 til 2018

Udvikling i procent 2015-17

Kilde: Danmarks Statistik, ØIM og egne beregninger

Det fremgår af figur 13, at antallet i arbejdsstyrken i 2013 var på ca. 350.100 i Sydjylland. Det ventes at stige til godt 357.180 i 2018 og , hvilket svarer til en stigning på næsten 1,7 pct. Bag ved denne udvikling ligger en stigning i beskæftigelsen og i befolkningen i samme periode.

En række gennemførte reformer de senere år har bidraget til at øge den strukturelle beskæftigelse. Reformerne – ikke mindst tilbagetrækningsreformen fra 2011 – vil virke med tiltagende styrke i de kommende år. Det har skabt plads til, at beskæftigelsen fortsat kan stige med reduceret risiko for, at der opstår udbredte flaskehalse på arbejdsmarkedet og tiltagende lønpres (Økonomisk Redegørelse, dec. 2016) Men med faldende ledighed og dermed en relativ meget lav ledighed kan der opleves stigende pres på arbejdsmarkedet. Blandt andet vil der ses mangelproblemer ift. personer med de rette kvalifikationer – eksempelvis ingeniører.

Der er ligeledes en risiko på lidt længere sigt for, at de udbudte kvalifikationer ikke kan følge med efterspørgslen. Derfor skal uddannelsesniveaet løftes: De unge skal være bedre og bedre uddannede, og arbejdsstyrken skal videre- og efteruddannes. Det sidste kan samtidig være med til at skabe jobåbninger til dem, som har svært ved at komme ind på arbejdsmarkedet.

Som det kan ses af figur 14, så er der forskelle på, hvordan arbejdsstyrken forventes at udvikle sig frem mod år 2018.

Samlet set vil der i Sydjylland være en stigning i arbejdsstyrken på 1,4 pct. fra 2015 til slutningen af 2017. Fordelt på kommuner forventes Vejle at få den største stigning på 3 pct. efterfulgt af Kolding og Esbjerg.

Begreber og definitioner

- **Lønmodtager beskæftigelsen (fig. 1, 2 og tabel 1):** I figurerne vises antallet af beskæftigede lønmodtagere. Tallene angiver antallet af lønmodtagere, der har modtaget lønudbetaling inden for et område. Tallene er opgjort som antal fuldtidsbeskæftigede. Det er vigtigt at bemærke, at der er mindre forskelle mellem definitionen hos DST og den definition, der anvendes i Jobindsats. Derfor er tallene ikke direkte sammenlignelige. Data er hentet fra Jobindsats.
- **Jobomsætning (fig. 3-5):** Målingen opgør – i den valgte periode – antallet af tilfælde, hvor en person er startet i et nyt job. Ansættelserne tager udgangspunkt i lønudbetalinger i elndkomst, da vi ikke har oplysninger om start og sluttidspunkter for ansættelser. En ansættelse er defineret ved en lønudbetaling fra en arbejdsgiver til en person i en periode, hvor der i perioden før ikke var en lønudbetaling fra samme arbejdsgiver til samme person eller slet ingen lønudbetaling til den pågældende person. Data er hentet fra Jobindsats.
- **Forgæves rekrutteringer (fig. 6 og tabel 2):** Antallet af forgæves rekrutteringer anvendes til at sige noget om mangel-situationen. En forgæves rekruttering er defineret som en virksomhed, der ikke har fået besat en jobåbning med den type arbejdskraft, der efterspurgtes. Rekrutteringerne opgøres samlet og på brancher. Data er hentet fra Rekruttering, efterår 2016, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.
- **Balancestatus (fig. 7):** Opgørelsen over balancestatus er et samlet overblik over, hvor mange stillingskategorier der kan identificeres som et område med "paradoks", "mangel på arbejdskraft", "mindre gode beskæftigelsesmuligheder" eller "gode beskæftigelsesmuligheder". Data er hentet fra Rekruttering, efterår 2016, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.
- **Bruttoledigheden (fig. 8-10):** Bruttoledigheden er defineret som antallet af ledige personer (dvs. ledige såvel som aktiverede). Tallene er sæsonkorrigeret (fig. 8) og opgjort med absolutte værdier, samt opgjort på a-kasser. Data er hentet fra Danmarks Statistik.
- **Fremskrivninger af beskæftigelse, ledighed og arbejdsstyrke (fig. 11, 12, 13, 14 og tabel 3):** Med udgangspunkt i den seneste Register Baseret Arbejdsstyrkestatistik (RAS) fremskrives beskæftigelsen, arbejdsstyrken og ledigheden. Fremskrivningen sker på baggrund af ØIM-prognose. Egne beregninger pba. indhentede data fra Danmarks Statistik.

Bilag: 428.2. Status på reformer og indsats Sydjylland-juni 2017.pdf

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: 17. august 2017 - Kl. 8:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 118863/17

AMK-Syd

Status på reformer og indsats RAR Syddjylland

juni 2017

Resume

Det regionale samarbejde er afgørende for en virkningsfuld beskæftigelsesindsats til gavn for både borgere og virksomheder. Dette notat kan sammen med hjemmesiderne rar-bm.dk og jobindsats.dk bidrage til at skabe et fælles vidensgrundlag for de beskæftigelsespolitiske aktører. Desuden kan man via star.dk og jobindsats.dk løbende følge bl.a. implementering af de forskellige større reformer på beskæftigelsesområdet. På jobindsats.dk under "Benchmark" kan man for hvert jobcenter hente en rapport med sammenligning (benchmark) med andre jobcentre og udviklingen i hele landet.

Status på reformer og indsats viser, at:

- RAR Syddjylland har en større andel af borgere på offentlig forsørgelse end landet som helhed. Antallet af borgere på offentlig forsørgelse er faldende de seneste år. Andelen af personer på offentlig forsørgelse steg efter krisen i 2008 og er nu igen faldet til niveauet før krisen. Det er dermed lykkedes at vende udviklingen.
- RAR Syddjylland har en højere andel af udsatte borgere på offentlig forsørgelse end på landsplan. Både på landsplan og i Syddjylland ses et mindre fald. En øget virksomhedsrettet indsats og brug af mentor giver gode resultater, og bl.a. for borgere i ressourceforløb er andelen i virksomhedsrettet indsats højere i RAR Syddjylland sammenlignet med hele landet.
- RAR Syddjylland har et fald samlet set i antallet af borgere på kontant- og uddannelseshjælp. Faldet det seneste år er på niveau med faldet på landsplan.
- Andelen i det samlede sygefravær er højere i Syddjylland end hele landet og er svagt faldende. Det er vigtigt, at den virksomhedsrettede indsats styrkes, og for at opnå succes skal den sygemeldte borgers arbejdsplads inddrages, således at indsats på virksomheden og opfølgning sker tidligt i sygdomsforløbet. Andelen af sygedagpengemodtagere, der inden 13. fraværsuge modtager en virksomhedsrettet indsats eller bliver delvist raskmeldt, er højere i Syddjylland sammenlignet med niveauet for hele landet.
- Andelen af dagpengemodtagere er lavere og faldet i antallet større i RAR Syddjyllands område sammenlignet med hele landet. Tidlige og intensive samtaler er et af de bedst virkende og mest robuste instrumenter i den aktive beskæftigelsespolitik. Samtalerne kan øge den enkelte lediges viden om de muligheder, der eksisterer på arbejdsmarkedet, og give den ledige redskaber til målrettet jobsøgning. RAR Syddjylland er på niveau med landsgennemsnittet.

Alle målingerne i rapporten er baseret på data fra www.jobindsats.dk. I alle målinger anvendes data med én måneds forsinkelse, så den opgjorte udvikling i målingerne kun i mindre grad påvirkes af den regelmæssige justering, der sker af data på jobindsats.dk på grund af efterregistreringer.

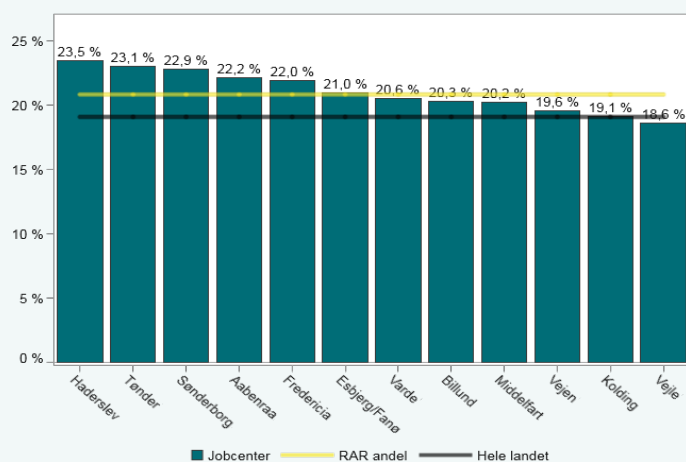
Indholdsfortegnelse

Side 3:	Borgere på offentlig forsørgelse
Side 4-5:	Status på førtidspensions- og fleksjobreformen
Side 6-7:	Status på kontanthjælpsreformen
Side 8-9:	Status på sygedagpengereformen
Side 10-11:	Status på beskæftigelsesreformen
Side 12:	Status på integrationsreformen
Side 13-14:	Ministerens beskæftigelsespolitiske mål

Borgere på offentlig forsørgelse

Andelen af borgere på offentlig forsørgelse skal reduceres

Figur 1. Andel på offentlig forsørgelse ud af befolkningen (16-66 år) februar 2017

Borgere i hele landet fordelt på arbejdsmarkedsstatus

Figur 2. Borgere i RAR-området i den arbejdsdygtige alder (16-66 år) fordelt på arbejdsmarkedsstatus.

FIGUR OG DATA er endnu ikke tilgængelige til dette RAR-møde, men forventes at være tilgængelige på kommende RAR-møder

Antallet af borgere på offentlige ydelser er på vej ned, viser udviklingen i RAR Sydjylland

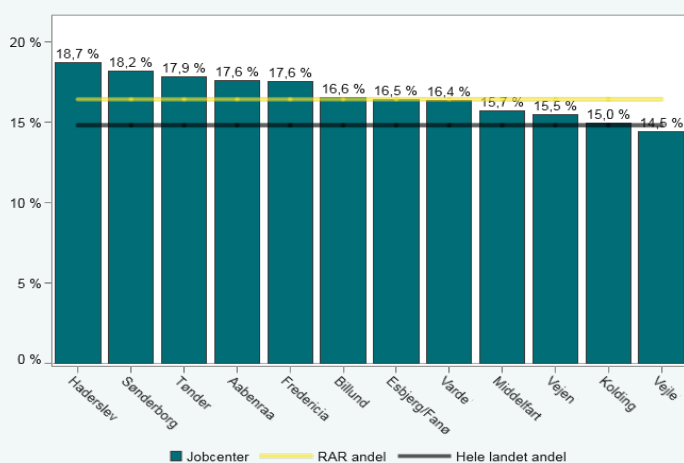
Antallet af borgere på offentlig forsørgelse er faldende de seneste år. I RAR Sydjylland er der 100.836 fuldtidspersoner ud af 482.909 borgere mellem 16 og 66 år, der modtager overførsler. Det er dermed lykkedes at vende udviklingen. Andelen af personer på offentlig forsørgelse steg efter krisen i 2008 og er nu igen faldet til niveauet før krisen.

RAR Sydjylland har en større andel af borgere på offentlig forsørgelse end landet som helhed. Udviklingen viser, at der både på landsplan og i alle RAR områderne er en faldende andel af borgere på en offentlig ydelse. Der er forskel på de sydjyske kommuner. I Vejle er der godt 18 pct. på offentlig forsørgelse, mens der i Haderslev er godt 23 pct. I de fleste kommuner udgør førtidspensions- og kontanthjælpsmodtagere de største grupper på offentlig forsørgelse.

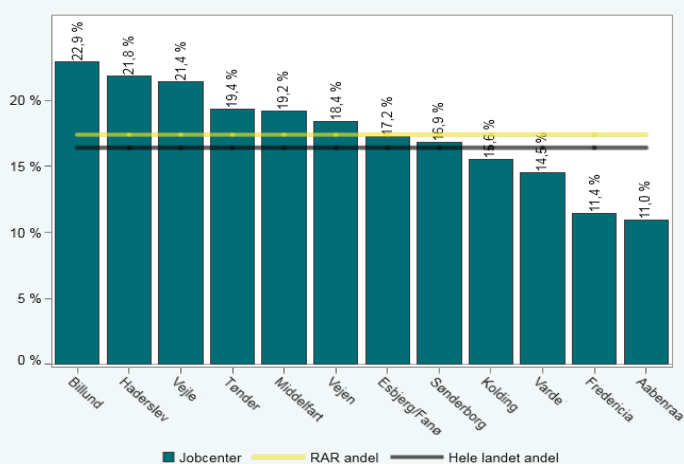
Status på førtidspensions- og fleksjobreformen

Den 1. januar 2013 trådte førtidspensions- og fleksjobreformen i kraft. Med reformen skal unge under 40 år som udgangspunkt ikke have førtidspension, men en tværfaglig og helhedsorienteret indsats i ressourceforløb. Samtidig målrettes fleksjobordningen i forhold til personer med mindst arbejdsevne, så tilskuddet i højere grad tilskynder til at øge time-tallet.

Figur 3. Antal udsatte personer på offentlig ydelse (førtidspension, fleksjob, ledighedsydelse, ressourceforløb, jobafklaringsforløb, sygedagpenge, revalidering/forrevalidering, kontanthjælp/uddannelseshjælp) februar 2017

Figur 4. Andel personer i ressourceforløb, der deltager i virksomhedspraktik, privat løntilskud eller offentligt løntilskud eller har ordinære timer i løbet af en måned, november 2016

Flest muligt skal i arbejde og forsørge sig selv

Andelen af udsatte personer på offentlige ydelser varierer i de sydjyske kommuner. RAR Sydjylland har en større andel end på landsplan. Udviklingen viser, at stort set alle kommuner har et fald i andelen af udsatte borgere på offentlige ydelser.

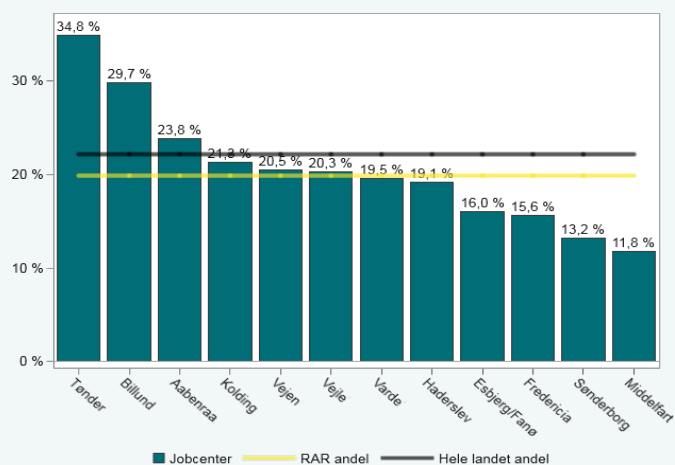
I de seneste år har den største udvikling i ydelsesgrupperne blandt udsatte borgere i Sydjylland fundet sted i ydelsesgruppen ressourceforløb. Denne ydelsesgruppe er vokset de seneste år, fra 1.629 fuldtids-personer i april 2015 til 2.736 i april 2017. Stigningen i antallet af ressourceforløb svarer til det forventede på baggrund af, at ressourceforløbsindsatsen fortsat er en ny indsatsstype, og at ressourceforløbene har et langsigtet perspektiv.

Der er fokus på at øge det virksomhedsrettede indhold og perspektiv i ressourceforløb

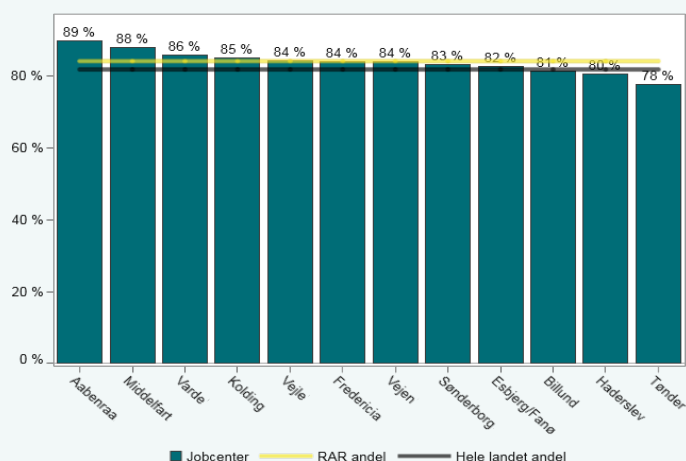
Den virksomhedsrettede indsats er det redskab, der har vist sig at have de mest positive beskæftigelseseffekter på tværs af forskellige grupper af udsatte borgere. Den virksomhedsvendte indsats for personer i ressourceforløb er personer, der deltager i virksomhedspraktik, løntilskud eller har ordinære timer i løbet af en måned. Andelen af personer i virksomhedsvendt indsats er højere i Sydjylland end i landet som helhed.

Status på førtidspensions- og fleksjobreformen (fortsat)

Figur 5 Andelen af personer der er startet i et fleksjob på 10 timer eller derunder, og som minimum har været i fleksjob i 1 år, der øger deres effektive timetal, december 2016

Figur 6. Andel personer i fleksjob ud af samtlige personer i fleksjobordningen (fleksjob og ledighedsydelse) februar 2017

Der er fokus på at udvikle arbejdsevnen for borgere i små fleksjob

Fleksjobordningen er blevet målrettet, så også personer med en lille arbejdsevne kan komme ind i ordningen. Det er målsætningen, at borgere i små fleksjob over tid skal opnå progression i deres effektive timetal. RAR Syddjylland har en lavere andel borgere i små fleksjob, der opnår progression, end landet som helhed. Andelen er stigende på tværs af kommunerne i RAR Syddjylland.

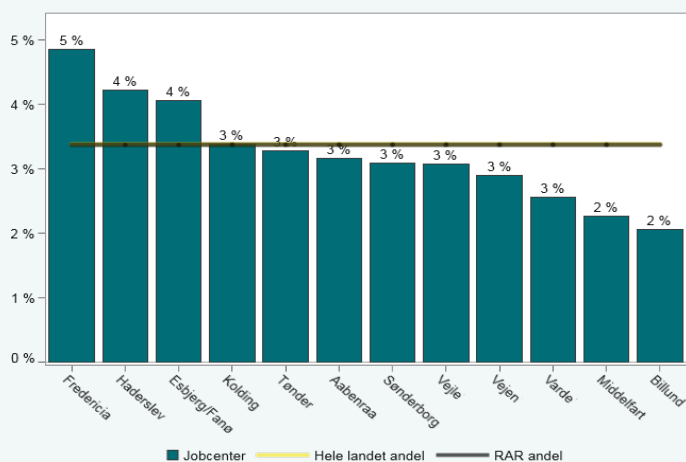
Andelen af personer under fleksjobordningen, som er i fleksjob, skal øges

Det er vigtigt, at personer, som visiteres til et fleksjob, ikke blot ender på ledighedsydelse. Derfor skal der ske en løbende opfølgning over for personer i fleksjobordningen, så fleksjobledigheden kan nedbringes. Andelen af personer i fleksjob ud af samtlige personer i fleksjobordningen er marginalt højere i RAR Syddjylland end på landsplan, og eksempelvis Aabenraa kommune har den 2. højeste andel af borgere i fleksjob i landet.

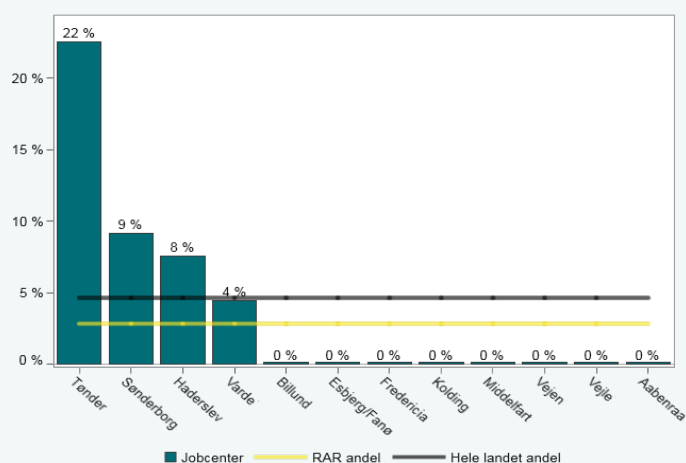
Status på kontanthjælpsreformen

Den 1. januar 2014 trådte kontanthjælpsreformen i kraft. Reformen styrker den uddannelsesrettede indsats for de ufaglærte unge, der i stedet for at få kontanthjælp får uddannelseshjælp. Reformen bygger samtidig på et princip om, at de jobparate skal gøre nytte og arbejde for deres kontanthjælp, og at de aktivitetsparate skal bringes tættere på arbejdsmarkedet gennem en tværgående og helhedsorienteret indsats. Reformen bygger desuden på den grundlæggende intention, at alle skal have en aktiv indsats, og at der ikke skal være passive forløb. Det er en forudsætning for, at reformen kan blive en succes, at den aktive indsats målrettet understøtter overgang til uddannelse eller ordinær beskæftigelse. Indsatser med god effekt er virksomhedsrettet indsats og brobygningsforløb.

Figur 7: Andel personer på kontant- og uddannelseshjælp ud af befolkningen (16-66 år) februar 2017

Figur 8. Andelen af uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere, der tilbydes brobygningsforløb i en måned. (Det har ikke været muligt at registrere brobygningsforløb før oktober 2016) februar 2017

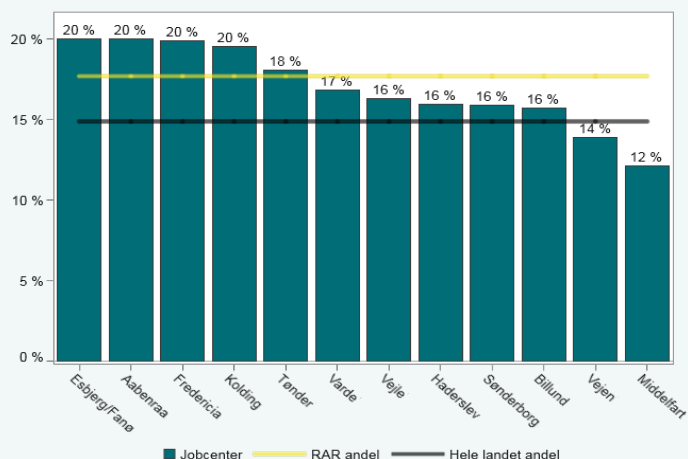
Antallet af personer, der modtager kontant- eller uddannelseshjælp, skal reduceres

Færre personer skal være på kontant- eller uddannelseshjælp. Andelen af personer på kontant- og uddannelseshjælp varierer på tværs af kommunerne i RAR Sydjylland, der samlet set er på niveau med landet som helhed. Udviklingen i de sydjyske kommuner går den rette vej med en faldende tendens i gruppen af personer, der modtager kontant- eller uddannelseshjælp. Faldet det seneste år i RAR Sydjylland er på niveau med faldet på landsplan.

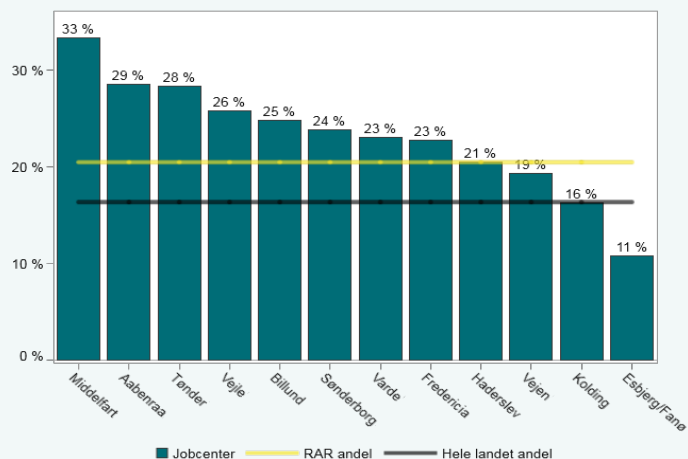
Der er fokus på brobygning for uddannelsesparate

Brobygningsforløb foregår på erhvervsskoler og består af opkvalificering i dansk og matematik, snusepraktikker på uddannelsesinstitutioner og i virksomheder, uddannelsesmentor og fastholdelsesmentor efter påbegyndt uddannelse. Brobygningsforløb på erhvervsskoler udgør samtidig en indsats, der har vist sig at have betydelige positive effekter på unge uddannelseshjælpsmodtageres afgang til ordinær uddannelse. (Görllich, Katznelson, Hansen, Rosholm & Svarer 2015). De positive effekter fastholdes over tid (Rosholm & Mikkelsen 2017).

Figur 9. Andel aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere, der deltager i virksomhedspraktik, privat løntilskud eller offentligt løntilskud eller opnår ordinære timer i en måned, november 2016

Figur 10. Andel aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere, der deltager i virksomhedspraktik, privat løntilskud eller offentligt løntilskud eller opnår ordinære timer i en måned, november 2016

Den virksomhedsrettede indsats for uddannelseshjælpsmodtagere og aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere skal styrkes

Den virksomhedsrettede indsats for personer på uddannelseshjælp består af virksomhedspraktik, løntilskud eller ordinære timer. Indsats, der har en positiv effekt på job og uddannelse for udsatte, er generelt virksomhedsrettet indsats, offentligt og privat. Der er stærk evidens for, at den virksomhedsvendte indsats er effektiv – også for borgere, der er længere væk fra arbejdsmarkedet (Ekspergruppe, 2015).

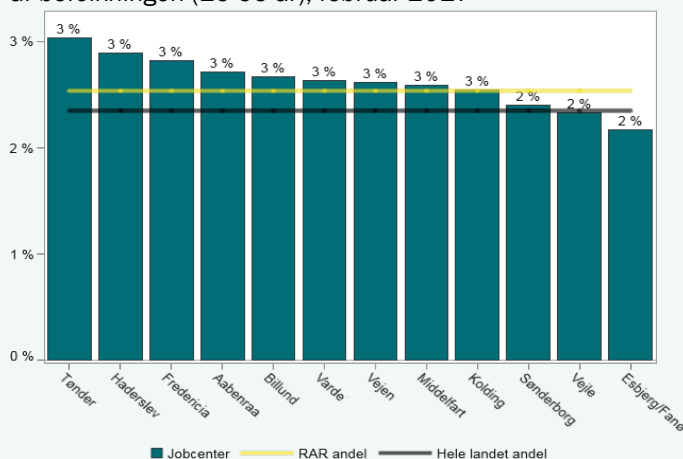
Der er fokus på at øge det virksomhedsrettede indhold og perspektiv for personer på uddannelseshjælp og aktivitetsparate på kontanthjælp

Andelen af personer i virksomhedsvendt indsats er højere i Sydjylland end i landet som helhed både for uddannelseshjælpsmodtagere og aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere.

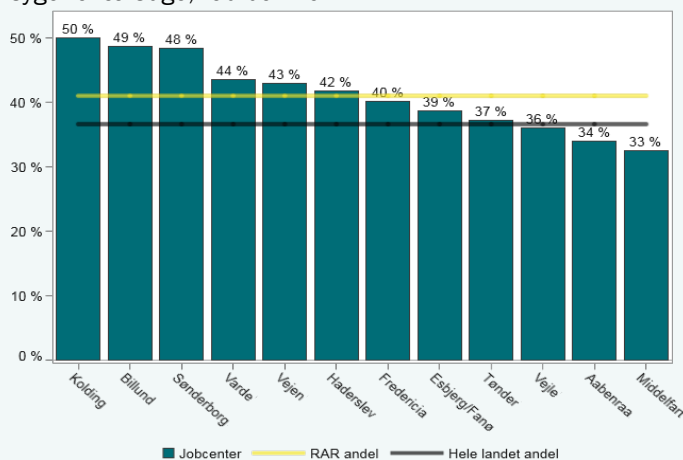
Status på sygedagpengereformen

Den 1. januar 2015 trådte de sidste dele af sygedagpengereformen i kraft. Reformen indebærer, at tidspunktet for re- vurdering af retten til sygedagpenge fremrykkes fra 12 til 5 måneder, og at borgere, der ikke kan blive forlænget på sy- gedagpenge, fortsætter i et jobafklaringsforløb. Med reformen kommer der desuden fokus på tidlig indsats og opføl- ning, styrket brug af delvise raskmeldinger og virksomhedsrettede tilbud, samt at indsats og ressourcer prioriteres ift. sygdommedte i risiko for langvarige forløb.

Figur 11. Andel på sygedagpenge og i jobafklaringsforløb ud af befolkningen (16-66 år), februar 2017

Figur 12. Andel sygedagpengemodtagere, der har været delvist raskmeldt eller deltaget i virksomhedspraktik, privat løntilskud eller offentligt løntilskud inden udgangen af 13. sygefraværsuge, februar 2017

Det samlede sygefravær skal nedbringes varigt

Reformen lægger op til, at indsats og res- sourcer i højere grad målrettes de syge- meldte, der er i risiko for langvarige syge- forløb. Reformen skal understøtte, at sy- gemeldte borgere hurtigt vender tilbage til arbejdsmarkedet eller påbegynder en ud- dannelses. Et fremrykket revurderingstids- punkt har til hensigt at sikre tidlig afklaring og styrker hermed sandsynligheden for at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

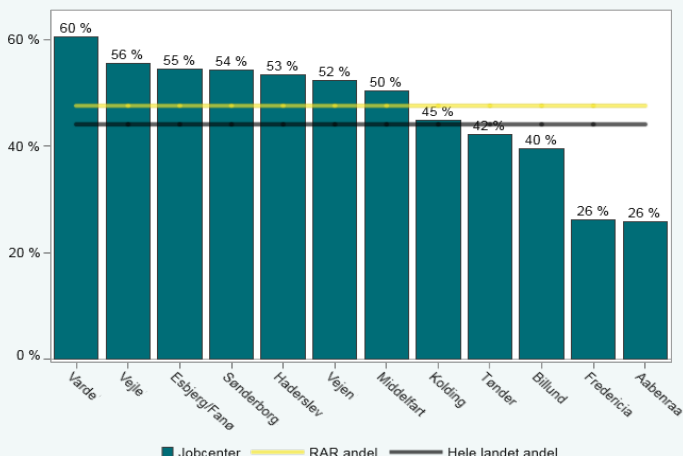
RAR Sydjylland har en lidt større andel af befolkningen, der modtager sygedagpenge eller er i afklaringsforløb, end landet som helhed, men har også oplevet et større fald i andelen det seneste år sammenlig- net med hele landet.

Den virksomhedsrettede indsats for sy- gedagpengemodtagere skal styrkes

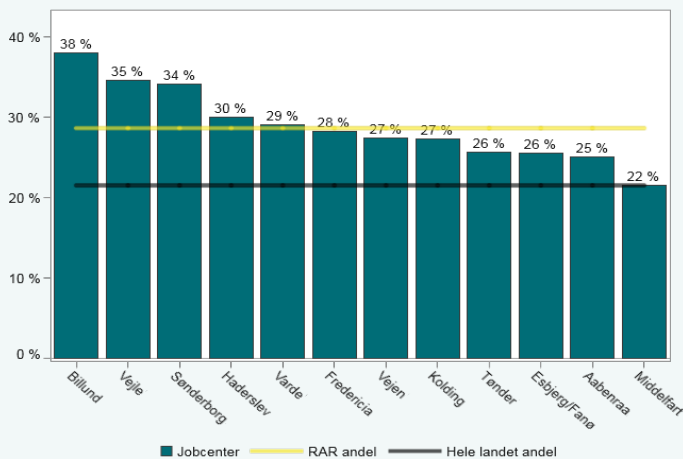
Den virksomhedsrettede indsats er et effek- tivt redskab til at støtte sygemeldte i at vende tilbage til job. Den arbejdspladsba- serede indsats er dermed et væsentligt omdrejningspunkt i reformen for at redu- cere antallet af sygemeldte på sygedag- penge og i jobafklaringsforløb. Det er der- for vigtigt for, at sygedagpengereformen kan blive en succes, at den virksomheds- rettede indsats styrkes, og den sygemeldte borgers arbejdsplads inddrages i størst muligt omfang.

RAR Sydjylland har en lidt højere andel af sygedagpengemodtagere, der har modta- get virksomhedsvendt indsats, end landet som helhed.

Figur 13. Andel sygedagpengemodtagere som indenfor de første 1-2 måneder af sygedagpengeforløbet har fået mindst en samtale, januar 2017

Figur 14. Andelen af personer i jobafklaringsforløb, der har været i en virksomhedspraktik/løntilskud i løbet af en måned. Delvis raskmelding vil på sigt indgå som en virksomhedsrettet indsats, februar 2017

Der er fokus på en hurtig indsats

Det er centralt, at indsats og opfølgning sker tidligt i sygdomsforløbet, for at sygedagpengemodtagere kommer hurtigt tilbage på arbejdsmarkedet.

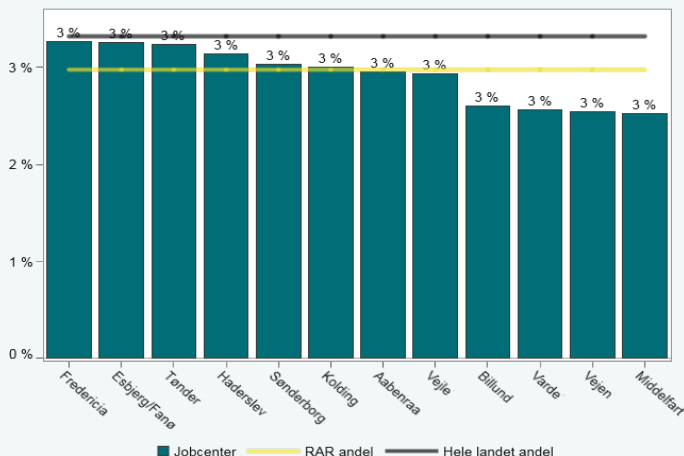
RAR Sydjylland har en lidt større andel sygedagpengemodtagere, som indenfor de første 1-2 måneder har fået mindst en samtale, end landet som helhed. RAR Sydjylland har oplevet en større stigning end på landsplan det sidste år.

Andelen af personer i jobafklaringsforløb, der har modtaget virksomhedsvendt indsats, er også højere i RAR Sydjylland end i landet som helhed. Der har været en større stigning på landsplan end i RAR Sydjylland det sidste år.

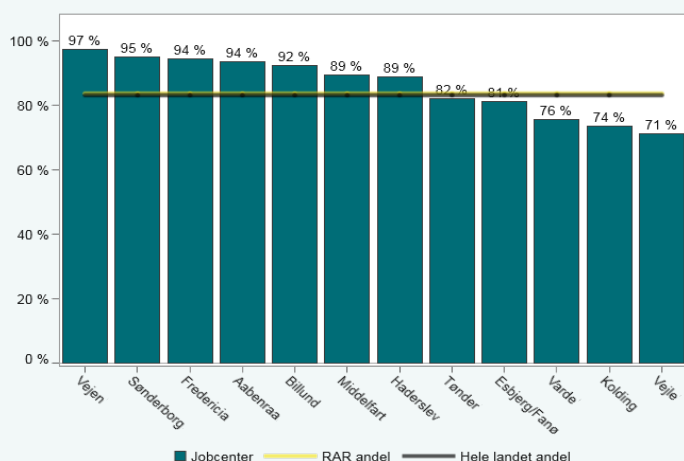
Status på beskæftigelsesreformen

Beskæftigelsesreformen har til formål at give forsikrede ledige en individuel, meningsfuld og jobrettet indsats, der kan ruste den enkelte til varig beskæftigelse og forebygge langtidsledighed. Samtidig har reformen et klart mål om at forbedre samarbejdet med, og styrke servicen til, landets virksomheder, så de kan få den arbejdskraft, de har behov for, og at lediges kompetencer matches med relevante jobåbninger. Det langsigtede mål med beskæftigelsesreformen er, at antallet af dagpengemodtagere reduceres varigt, ved at flere ledige afgår til varig beskæftigelse.

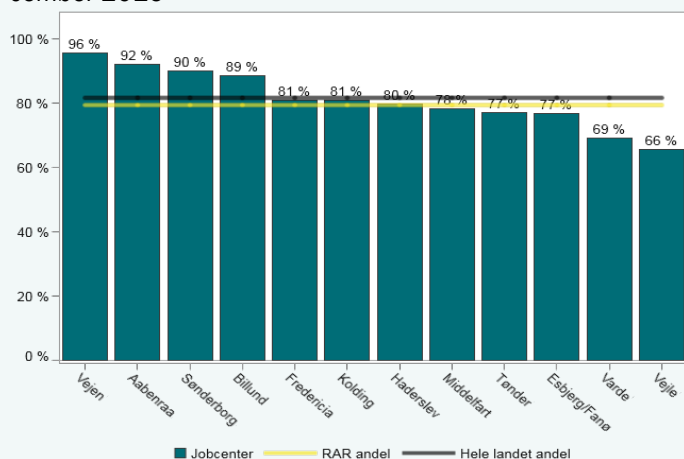
Figur 15. Andel dagpengemodtagere ud af arbejdsstyrken(16-66 år), februar 2017

Figur 16. Andel dagpengemodtagere med 1½-3 måneders ledighed, som har deltaget i mindst én samtale, december 2016

Figur 17. Andel dagpengemodtagere med 3-6 måneders ledighed, som har deltaget i mindst 2 samtaler inden for de seneste 3 måneder, december 2016

Antallet af dagpengemodtagere skal reduceres varigt

Syddjylland har færre i arbejdsstyrken, der modtager dagpenge end landet som helhed, og udviklingen viser samtidig, at RAR Syddjyllands område har et større fald i antallet af dagpengemodtagere sammenlignet med hele landet.

Der er fokus på et intensivt samtaleforløb

Der er stærk evidens for, at samtaler har positive beskæftigelseseffekter, samt at det er et af de bedst virkende og mest robuste instrumenter i den aktive beskæftigelsesindsats. Samtalerne kan øge den enkelte lediges viden om de muligheder, der eksisterer på arbejdsmarkedet, og give den ledige redskaber til målrettet jobsøgning.

Med beskæftigelsesreformen er der pr. 1. juli 2015 etableret et fælles og intensivt kontaktforløb, som betyder, at forsikrede ledige skal deltage i seks samtaler i jobcenteret i løbet af de første seks måneder af ledighedsperioden, hvoraf to (den sidste indfaset pr. 1. juli 2016) afholdes fælles med a-kassen.

Både den tidlige og intensive samtaleindsats i RAR Syddjylland afspejler den på landsplan.

Figur 18. Andel dagpengemodtagere med mere end 6 måneders anciennitet, som har deltaget i virksomhedspraktik eller privat løntilskud

FIGUR OG DATA er endnu ikke tilgængelige til dette RAR-møde, men forventes at være tilgængelige på kommende RAR-møder

Med beskæftigelsesreformen er der endvidere kommet et skærpet fokus på at styrke det virksomhedsrettede fokus i den aktive indsats for de dagpengemodtagere, der ikke finder beskæftigelse tidligt. For de stærkeste ledige viser erfaringerne, at virksomhedsrettede indsatser som virksomhedspraktik og privat løntilskud har gode effekter. Disse tilbud foregår på rigtige arbejdspladser, hvilket bl.a. kan bidrage til, at den ledige fastholder sin arbejdsmarkedstilknytning, styrker sit netværk, og kan have en opkvalificerende effekt.

Status på integrationsreformen

De nye tiltag på integrationsområdet som følge af to- og trepartsaftalerne fra marts 2016 trådte i kraft den 1. juli 2016. Det overordnede mål med tiltagene er, at flest muligt flygtninge og familiesammenførte skal i arbejde og forsørge sig selv. Kommunen skal tilbyde flygtninge og familiesammenførte til flygtninge et integrationsprogram efter reglerne i integrationsloven. Integrationsprogrammets hovedmål er, at udlændingen hurtigst muligt bliver selvforsørgende gennem beskæftigelse.

Figur 19. Beskæftigelsesgrad for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge med udstedt CPR-nummer tre år forinden

FIGUR OG DATA er endnu ikke tilgængelige til dette RAR-møde, men forventes at være tilgængelige på kommende RAR-møder

Figur 20. Andel integrationsydelses-modtagere med op til 1 måneds varighed på ydelsen, som har deltaget i virksomhedspraktik, privat eller offentligt løntilskud

FIGUR OG DATA er endnu ikke tilgængelige til dette RAR-møde, men forventes at være tilgængelige på kommende RAR-møder

Figur 21. Andel integrationsydelsesmodtagere omfattet af integrationsprogrammet, som har deltaget i virksomhedspraktik, privat eller offentligt løntilskud. Før 1. juli 2016 indeholder figuren også kontanthjælpsmodtagere omfattet af integrationsprogrammet.

FIGUR OG DATA er endnu ikke tilgængelige til dette RAR-møde, men forventes at være tilgængelige på kommende RAR-møder

Figur 22. Andel integrationsydelsesmodtagere omfattet af integrationsprogrammet, som er jobparate. Før 1. juli 2016 indeholder figuren også kontanthjælpsmodtagere omfattet af integrationsprogrammet.

FIGUR OG DATA er endnu ikke tilgængelige til dette RAR-møde, men forventes at være tilgængelige på kommende RAR-møder

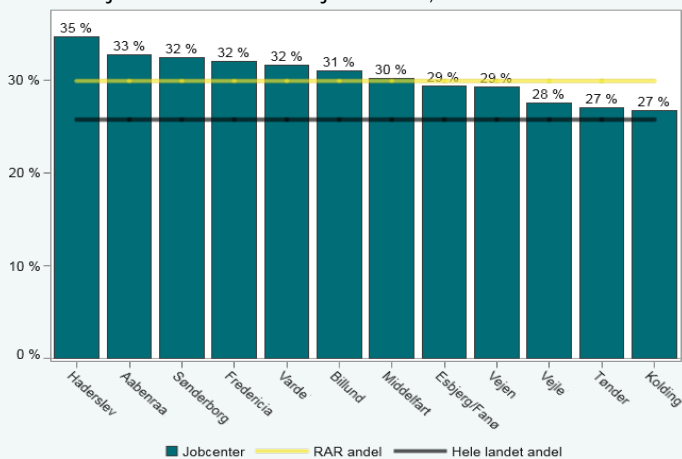
Integrationsprogrammet består af danskuddannelse og beskæftigelsesrettede tilbud i form af vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik og ansættelse med løntilskud efter integrationsloven. Programmet skal tilrettelægges med henblik på, at udlændingen kan opnå ordinær beskæftigelse inden for ét år. Udlændingen skal tilbydes et første virksomhedsrettet tilbud i form af virksomhedspraktik eller ansættelse med løntilskud så vidt muligt inden for de to første uger i kommunen og senest efter en måned. Dernæst skal udlændingen tilbydes en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats med henblik på at opnå selvforsørgelse.

For at sikre en bedre integration er det særligt vigtigt at udbrede den virksomhedsrettede indsats til flygtninge og indvandrere, da integrationen sikres bedst gennem deltagelse på arbejdsmarkedet kombineret med et sideløbende fokus på udvikling af danskkundskaberne.

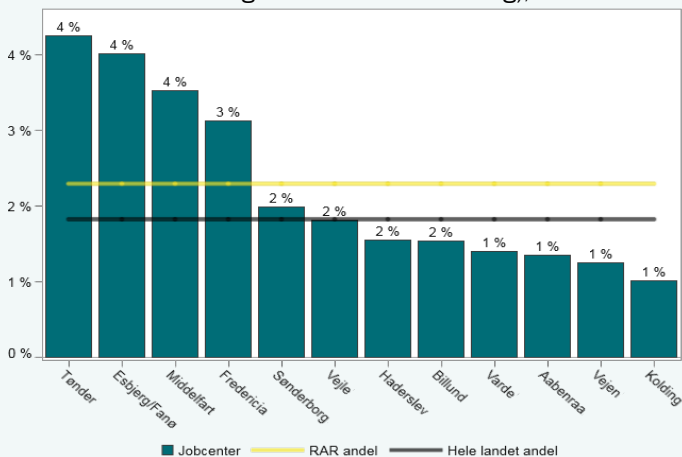
Ministerens beskæftigelsespolitiske mål

Fire beskæftigelsespolitiske mål sætter den overordnede ramme og retning på tværs af landet på de vigtigste indsatsområder i beskæftigelsesindsatsen.

Figur 23. Andel virksomheder i de enkelte kommuner, der har samarbejde med jobcentre på tværs af kommunegrænserne og/eller samarbejde med det lokale jobcenter, februar 2017

Figur 24. Andel personer under 30 år på a-dagpenge, kontanthjælp, uddannelseshjælp, arbejdsmarkedsydelse og særlig uddannelsesyndelse, som har påbegyndt en uddannelse (inkl. lærlingeforbud, SU-støttet uddannelse og uddannelsesaktivering), november 2016

Jobcentrenes samarbejde med virksomhederne skal øges

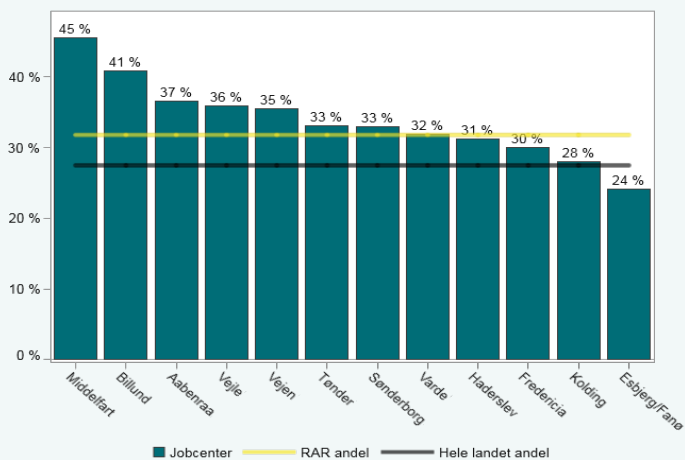
RAR Syddjylland har en højere andel af virksomheder, som har et samarbejde med jobcentrene, end andelen på landsplan, og andelen er marginalt stigende.

Flere unge skal have en uddannelse

Målet er at få flere unge i uddannelse. Det er vigtigt fortsat at have et stort fokus på at mindske barrierer for at påbegynde og gennemføre en uddannelse i de sydjyske kommuner. Ungegruppen er et investeringspotentiale, og der er behov for en tidlig indsats over for denne gruppe. Uddannelse er en afgørende forudsætning for at fastholde en solid tilknytning til arbejdsmarkedet både nu og i fremtiden. Derfor skal der fortsat være fokus på at understøtte, at unge ikke bare påbegynder, men også gennemfører en ordinær uddannelse, der kan give dem de nødvendige kompetencer til at komme i beskæftigelse. Nytilkomne unge indvandrere og flygtninge under 30 år uden uddannelse skal fremover fra starten af integrationsprogrammet have en indsats med uddannelsesfokus.

Ministerens beskæftigelsespolitiske mål (fortsat)

Figur 25. Andel med minimum 3 års sammenhængende ledighed, der har fået et aktivt tilbud, herunder et virksomhedsrettet tilbud, inden for de seneste 6 måneder af deres ydelsesforløb, februar 2017

Figur 26. Andel beskæftigede flygtninge og familiesammenførte til flygtninge i den erhvervsaktive alder, som har fået opholdstilladelse fra 2004 og frem, og som er i beskæftigelse i måneden

FIGUR OG DATA er endnu ikke tilgængelige til dette RAR-møde, men forventes at være tilgængelige på kommende RAR-møder

Flere langtidsforsørgede skal have en virksomhedsrettet indsats

RAR Sydjylland har en højere andel af langtidsforsørgede i virksomhedspraktik end niveauet på landsplan, men udviklingen har været faldende det sidste år, mere end på landsplan.

**Bilag: 429.1. Svar fra Beskæftigelsesministeren vedr. Forslag til forenkling af
beskæftigelsesindsatsen (BM ID: 1344127) - Brev.pdf**

Udvalg: Udvalget for Arbejdsmarked og Integration

Mødedato: 17. august 2017 - Kl. 8:00

Adgang: Åben

Bilagsnr: 122213/17

Arbejdsmarkeds- og Integrationsudvalget, Varde Kommune
Formand Søren Laulund
kias@varde.dk

Beskæftigelsesministeren
Ved Stranden 8
1061 København K

T +45 72 20 50 01
E bm@bm.dk
www.bm.dk

CVR 10172748

Forslag til forenkling af beskæftigelsesindsatsen

29 JUNI 2017

Kære Søren Laulund

J nr. 2017 - 2633

Mange tak for jeres forslag til forenkling af beskæftigelsesindsatsen. Jeg er altid glad for at få forslag fra kommuner, organisationer, virksomheder og borgere.

Jeg har store ambitioner om afbureaukratisering. Lige nu er vi i gang med første vigtige skridt – nemlig forenkling af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Jeres forslag til forenkling vil indgå sammen med blandt andet KLs udspil *En forenklet og mere effektiv beskæftigelsesindsats* og forslag fra borgere og andre, der er kommet ind via *Ryd op i regeljungen*.

Jeg forventer, at forenklingen vil gøre loven enklere at administrere for kommunerne og a-kasserne, ligesom reglerne bliver nemmere at forstå for borgerne.

Det kræver politisk vilje at forenkle de konkrete regler i praksis. Jeg håber derfor, at Folketingets partier er parate til at give kommunerne mere handlerum til lokalt at tilrette indsatsen og detailregulere mindre.

Endnu en gang tak for jeres forslag.

Venlig hilsen

Troels Lund Poulsen